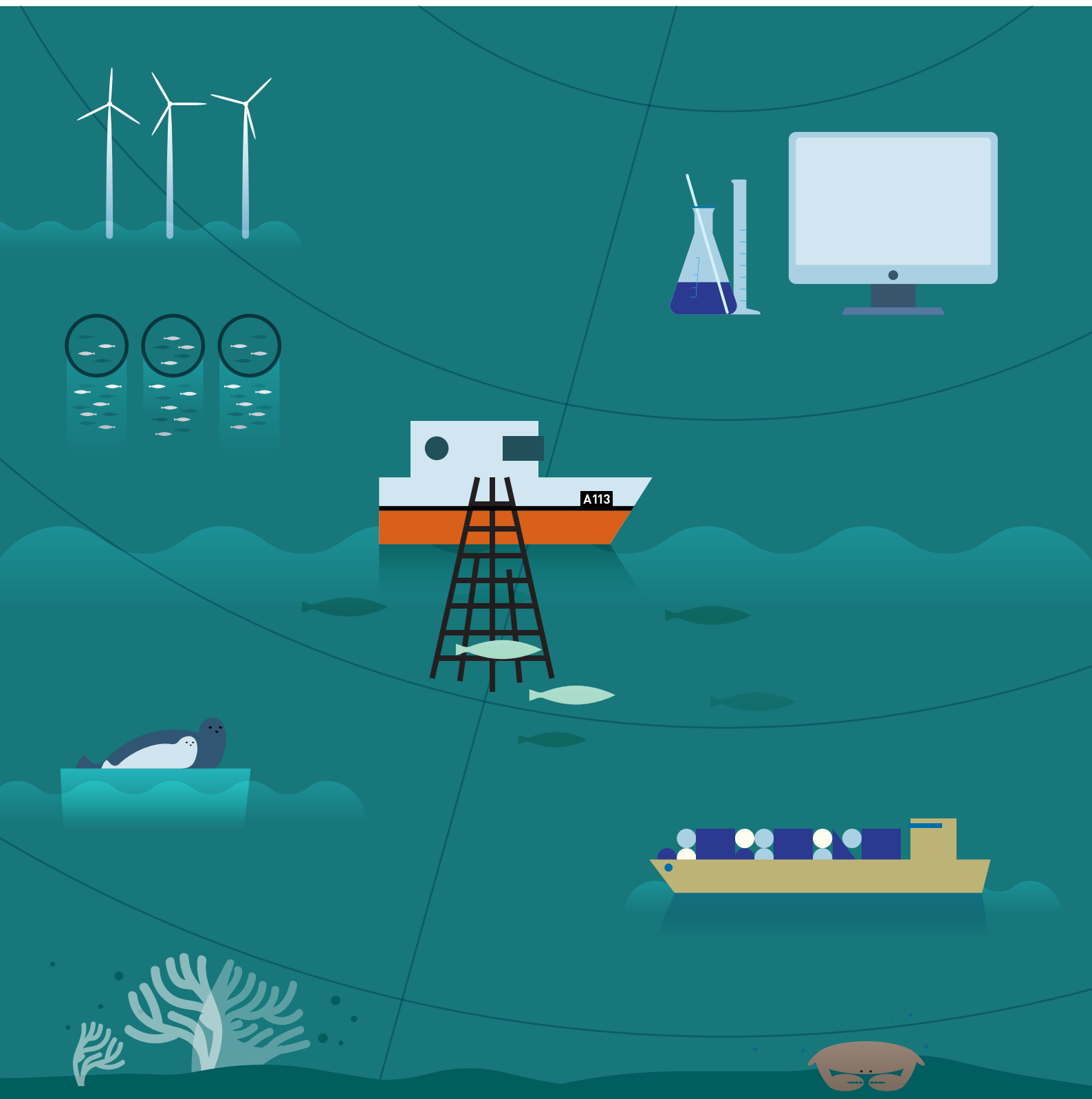

Status for gjennomføring og effekt av tiltak

Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder

Siteres som: Faglig forum for norske havområder (2023):
Status for gjennomføring og effekt av tiltak – Faggrunnlag
for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder
M-2488 2023

Design: Pitch Studio AS (Skipnes Kommunikasjon AS)

Forord

Regjeringen skal som melding til Stortinget i 2024 legge fram en oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet og Nordsjøen-Skagerrak. Formålet med forvaltningsplanene er å legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av ressurser og økosystemtjenester og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold. Faglig forum for norske havområder (Faglig forum) og Den rådgivende gruppen for overvåking (Overvåkingsgruppen) er ansvarlige for å utarbeide det faglige grunnlaget, der denne rapporten inngår. Hovedrapporten og andre grunnlagsrapporter presenteres på Faglig forums nettsted havforum.no/kunnskapsgrunnlaget.

Følgende institusjoner deltar i arbeidet med det faglige grunnlaget: Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Kartverket, Kystverket, Meteorologisk Institutt, Miljødirektoratet, Norges geologiske undersøkelse, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk institutt for luftforskning, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for vannforskning, Norsk Polarinstitutt, Oljedirektoratet, Petroleumsstilsynet og Sjøfartsdirektoratet.

Faglig forum
Februar 2023

Innhold

Forord	3
1. Innledning	5
2. Gjennomgang av tiltak	6
2.1 Hav og klima	7
2.2 Bærekraftig bruk, helhetlige rammer og arealforvaltning	17
2.3 Tiltak for å sikre god miljøtilstand og bevaring av marine økosystemer	48
2.4 Styrke kunnskapsgrunnlaget – kartlegging, forskning og overvåking	70
2.5 Internasjonalt havsamarbeid	76
2.6 Videreutvikling av forvaltningsplansystemet	84
2.7 Tiltak i tidligere forvaltningsplaner som ikke passer under overskrifter fra Meld.St. 20 (2019–2020)	87

1. Innledning

Det faglige grunnlaget skal inneholde en oppsummerende karakteristikk av miljøtilstanden i havområdet og gi en beskrivelse av endringer og utviklingstrekk for blant annet:

- gjennomføring av tiltak i tidligere forvaltningsplaner som er lagt til deltagende institusjoner i Faglig forum, og vurdere effekten av disse tiltakene.

Tiltakene er «regjeringen vil»-punkter fra tidligere forvaltningsplaner. Disse forvaltningsplanene er følgende stortingsmeldinger:

- Meld. St. 20 (2019-2020) om alle de norske havområdene (139 tiltak)
- Meld. St. 35 (2016-2017) om Norskehavet (64 tiltak)
- Meld. St. 37 (2012-2013) om Nordsjøen og Skagerrak (64 tiltak)
- Meld. St. 10 (2010-2011) om Barentshavet (62 tiltak).

Med bakgrunn i dette er tiltakene som er listet opp i forvaltningsplanene gjennomgått og kommentert i tabellene i kapittel 2. Hensikten med gjennomgangen er

å vise hvordan tiltakene er fulgt opp og hvis mulig si noe om de har hatt en effekt. Vi mangler en mekanisme for systematisk vurdering av effekt av tiltak. Etatene i Faglig forum har beskrevet oppfølging av tiltak de er ansvarlig for og så langt som mulig vurdert effekten av disse.

Denne rapporteringen beskriver utviklingen som har vært etter forrige rapportering av tiltak, i faglig grunnlag fra 2018/2019^{1,2}. I tabell 1.1 oppsummeres antall gjennomførte, pågående og ikke igangsatte tiltak fra de fire forvaltningsplanene listet over.

Rapporten omtaler de tiltakene som institusjoner i Faglig forum har ansvar for å følge opp. Dette er i tråd med mandatet. Det er flere av tiltakene hvor andre etater har ansvar for gjennomføring, men disse er i liten grad kommentert.

Det er utfordrende å vurdere effekten av flere av tiltakene i forvaltningsplanen. Både fordi vi i mange tilfelle ikke har kunnskap om hvordan tiltakene virker og fordi det for mange av tiltakene ikke har gått lang nok tid til at man kan se noen effekt.

Tabell 1.1 Status for gjennomføring av tiltak hvor ansvaret er lagt til etater i Faglig forum (FF). Oppsummering for 2019 inkluderer også status for tiltak som ikke institusjoner i Faglig forum har ansvar for.

Tiltak fra:	Antall tiltak	Status	2019	2022
Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Totalt 62 (som institusjoner i FF har ansvar for)	Gjennomført	13	13
		Pågår	49	49
		Ikke igangsatt		
Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Totalt 64 (institusjoner i FF har ansvar for 62)	Gjennomført	1	6
		Pågår	63	56
		Ikke igangsatt		
Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Totalt 64 (institusjoner i Faglig forum har ansvar for 61)	Gjennomført	4	8
		Pågår	57	56
		Ikke igangsatt	3	-
Alle havområdene, Meld. St. 20 (2019-2020)	Totalt 139 (institusjoner i Faglig forum har ansvar for 124)	Gjennomført		6
		Pågår		117
		Ikke igangsatt		1

¹ Faglig forum, 2018: [Status for gjennomføring og effekt av tiltak – Faggrunnlag for oppdatering av forvaltningsplan for Norskehavet og Nordsjøen-Skagerrak](#), M-1244 | 2018

² Faglig forum, 2018: [Status for gjennomføring og effekt av tiltak – Faggrunnlag for revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten](#), M-1179 | 2018

2. Gjennomgang av tiltak

Her følger en detaljert gjennomgang av tiltakene fra forvaltningsplanene. I gjennomgangen er tiltakene gruppert som i Meld. St. 20 (2019-2020):

- Hav og klima (kapittel 9.1 i Meld. St. 20 (2019-2020))
- Bærekraftig bruk, helhetlige rammer og arealforvaltning (kapittel 9.2)
- Tiltak for å sikre god miljøtilstand og bevaring av marine økosystemer (kapittel 9.3)
- Styrke kunnskapsgrunnlaget – kartlegging, forskning og overvåking (kapittel 9.4)
- Internasjonalt havsamarbeid (kapittel 9.5)
- Videreutvikling av forvaltningsplansystemet (kapittel 9.6)

I noen tilfeller er ikke tiltakene i siste stortingsmelding likt formulert med tiltak i de foregående meldingene, men handler om samme tema. I disse tilfellene er tidligere tiltak er satt inn under samme tema, for at tematisk like tiltak skal bli svart ut samlet.

Forklaring til kolonnene

Tabellene består av følgende kolonner:

- **Tiltak nr**
- (Tiltak fra) Meld. St. 20 (2019-2020)
- (Tiltak fra) Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)
- (Tiltak fra) Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)
- (Tiltak fra) Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)
- **Ansvar:** angir ansvarlig etat for rapportering på status for gjennomføring av tiltaket. I noen tilfeller er det forskjellige etater som har ansvar for rapportering på gjennomføring og rapportering på effekt. I de tilfellene står etaten som er ansvarlig for å rapportere på effekt oppført i parentes.
- **Status:** viser om det pågår aktivitet eller ikke eller om tiltaket er gjennomført
- **Gjennomføring:** rapporteringen som ansvarlig etat har avgitt på gjennomføring av tiltak
- **Vurdering av effekt:** vurderingen fra ansvarlig etat på effekt av tiltak

Forkortelser i tabellen

Etatene i Faglig forum:

Fdir – Fiskeridirektoratet
 HI – Havforskningsinstituttet
 KV – Kartverket
 Kyv – Kystverket
 Mdir – Miljødirektoratet
 DSA – Direktoratet for strålevern og atomberedskap
 NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat
 NP – Norsk Polarinstitutt
 OD – Oljedirektoratet
 Ptil – Petroleumstilsynet
 Sdir – Sjøfartsdirektoratet
 FF – Faglig forum
 OVG – Overvåkingsgruppen

Departementer:

OED – Olje- og energidepartementet
 KLD – Klima- og miljødepartementet

Andre forkortelser:

AMAP – Arctic Monitoring and Assessment Programme, arbeidsgruppe under arktisk råd
 ICES – Det internasjonale havforskningsrådet
 Mareano – Kartleggingsprogram for norske havområder
 NINA – Norsk institutt for naturforskning
 NIVA – Norsk institutt for vannforskning
 OSPAR – Konvensjonen om bevaring av det marine miljø i Nordøst-Atlanteren
 Seapop – Seabird population – landsdekkende program for overvåking av sjøfugl
 Seatrack – Kartlegging av sjøfugls arealbruk utenom hekkesesong
 SVO – Særlig verdifulle og sårbare områder
 Ikke FF = Det er ikke institusjoner i Faglig forum som er ansvarlig.

2.1 Hav og klima

Det er 14 tiltak under denne overskriften i den siste stortingsmeldingen, hvorav ett ikke ligger til etatene i Faglig forum å følge opp. I tillegg er det 13 tiltak fra tidligere meldinger som tematisk kan grupperes under samme overskrift. Det er igangsatt aktivitet knyttet til alle tiltakene under tema hav og klima. Faglig forum rapporterer på tiltak knyttet til risikoanalyse om virkninger av klimaendringer i både kyst og hav i kapittel 9 i faggrunnlaget (Faglig forum, 2023).

Klimaendringer og havforsuring er tatt inn i målsettingen i havforvaltningsplanen, med mål om at de samlede menneskeskapte belastningene ikke skal være til hinder for å ivareta naturmangfoldet og funksjon i de marine økosystemene. De skadelige effektene av klimaendringer og havforsuring må håndteres både på nasjonal og global skala, og tiltakene må pågå over tid for at det kan vises om de har en effekt.

Målevalueringen (Faglig forum, 2022) peker på et stort kunnskapsbehov og mangel på indikatorer, og tiltakene i kategori Hav og klima handler i stor grad om å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget som er nødvendig for å forstå utfordringene og kvantifisere effektene slik

at treffsikre tiltak kan gjennomføres. Gjennomføring av grønn omstilling med utslippskutt og miljøteknologiutvikling i maritim sektor og havnæringene, er også viktige tiltak for å nå målsettingen.

Andre eksempler på tiltak:

- Sjøfartsdirektoratet har utarbeidet forslag til kriterier om lav- og nullutslippsløsninger for ferjer og hurtiggående passasjerfartøy, samt levert sine vurderinger knyttet til krav om lav- og nullutslippsløsninger for driftsfartøy i forbindelse med petroleumsproduksjon.
- Det pågår kunnskapsinnhenting som bidrar til å sørge for tilstrekkelig kunnskap om miljøverdier før eventuell ny aktivitet igangsettes i tidligere islagte områder. Kunnskapen skal benyttes til å vurdere om nye områder må stenges for fiske for å beskytte spesielle områder, og ved vurdering av om områder kan åpnes for fiske eller om de må holdes stengt.
- Det pågår også kunnskapsoppbygging om effekter av klimaendringer og havforsuring på de marine økosystemene og samvirke med andre påvirkninger. Med basis i dette er det utarbeidet havklimaindikatorer som gjør det mulig for Overvåkingsgruppen å vurdere klimaendringer i norske havområder.

Tabell 2.1 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak under tema Hav og klima, kap 9.1 i Meld.St. 20 (2019–2020)

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Tilpasning til klimaendringer og et varmere hav								
1	Vektlegge en klimatilpasset forvaltning av levende marine ressurser og marint naturmangfold, slik at bærekraftige bestander og økosystemtjenester i størst mulig grad kan opprettholdes under endret klima, og naturlige karbonlagre bevares.				Fdir, Mdir	Pågår	Faglig forums og Overvåkingsgruppens fagutredninger om klimamodelleringer har gitt ulike utslippsscenarioer. Spesielt kapittel om "karbonbinding i marint plankton, marine vegetasjonstyper og marine sedimenter" vil gi et godt utgangspunkt for oppfølging av punktet. "Regjeringen vil"- punktet harmonerer med oppfølgingen av OSPAR-arbeidet, som feks vurdering av tiltak for nye arter og habitater på OSPARs liste, samt tiltak i den nye strategien. Klimascenarier er lagt til grunn for listing av tareskog på OSPARs liste over truede arter og habitater. Litteraturstudie marine hetebølger; rapport publisert i 2022.	Resultater forventes i løpet av 2022.
		53) Sørge for tilstrekkelig kunnskap om miljøverdier før eventuell ny aktivitet igangsettes i tidligere islagte områder.			Fdir	Pågår	Mareanokartlegging av aktuelle områder, inkl. områder som er stengt for fiske ihht. forskrift om regulering av fiske for å beskytte sårbare marine økosystemer (2019). Feltkartlegging planlagt ferdigstilt i 2023.	Kunnskapen skal benyttes til å vurdere om nye områder må stenges for fiske for å beskytte spesielle områder og ved vurdering av om områder kan åpnes for fiske eller om de må holdes stengt.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
2	Følge utviklingen i klimaendringenes betydning for de marine økosystemene og havnæringene, og gjennom forvaltningsplanene rapportere om status, utviklings- trekk og gjennomførte og planlagte tiltak.				Mdir, HI	Pågår	Prosjekter er i gang for å sette kunnskapshull: Litteraturstudie marine hetebølger; rapport publisert i 2022. HI-rapport risikoanalyse hav og klima, hav: "Risikoanalyse for de norske havområdene om direkte og indirekte virkninger av klimaendringer på marine økosystemer under ulike utslippsscenarioer". NIVA-rapport, kyst: "Klimapåvirkning på viktige kystvannsarter" – underlagsrapport til Faglig forum. Resultater; tjeneste i arealverktøyet.	Resultater publisert i 2022. Tjeneste forventes utviklet i løpet av 2023. For tidlig å vurdere effekt av tiltak.
3	Gjennomføre, som del av forvaltningsplanarbeidet, en risikoanalyse for de norske havområdene om direkte og indirekte virkninger av klimaendringer på marine økosystemer og eventuelt andre hensyn under ulike utslippsscenarioer.				Mdir, HI	Pågår	To prosjekter er gjennomført for å beskrive risikoanalyse i hhv hav og kyst. Ferdigstilt høsten 2022. Rapportene er tilgjengelig på havforum.no/kunnskapsgrunnlaget . Se også kapittel 9 i hovedrapporten.	Det er for tidlig å si noe om effekt.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
4	Videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for klimatilpasning i marine næringer og samfunnssektorer som er avhengige av havet.				Fdir, OD, Kyv, NVE	Pågår	Se prosjektene omtalt over.	
5	Videreføre overvåkingen av havforsuring og klimaendringer og effekten på sårbare, kalkholdige organismer som plankton og korallrev.	50) Styrke overvåking av havforsuringen og klimaendringene.	2) Videreføre overvåkingen av havforsuring og klimaendringer og effekten på sårbare, kalkholdige organismer som plankton og korallrev.		Mdir, HI, NP	Pågår	Overvåking av havforsuring gjennomføres, kontrakt med NIVA, Akvaplan Niva, HI og NORCE for perioden 2022–2024. Overvåking av forsuringsparametere rundt korallrev i Hardangerfjorden og på Tisler er inkludert. Men biologiske effekter er ikke satt i gang fordi det fortsatt er uklart om forskermiljøer er enige om metoder.	Overvåking av havforsuring har pågått siden 2010 og gir oversikt over hvor fort norske havområder forsures på grunn av menneskeskapte CO2-utslipp. Havforsuringsdata rapporteres til Overvåkingsgruppen (OVG) og brukes til å gjøre miljøstatusvurdering i norske havområder. Data rapporteres også som en del av det internasjonale bærekraftsmålet 14 Liv under vann.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
6	Øke kunnskapen om effekter av klimaendringer og havforsuring på de marine økosystemene og samvirke med andre påvirkninger.	51) Styrke kunnskapen om tempoet og effekter av klimaendringer, hva som skaper irreversible endringer, hvor motstandsdyktig Barentshavet-Lofoten er for endringer hvor havforsuring påvirker økosystemene i havet og hvordan dette bidrar til den samlede belastningen på økosystemene.	1) Øke kunnskapen om effekter av klimaendringer og havforsuring på de marine økosystemene og samvirke med andre påvirkninger.	15) Styrke kunnskapen om effekter av klimaendringer og havforsuring, inkludert økt havtemperatur og spredning av fremmede organismer (arter eller bestander som ikke forekommer naturlig i Nordsjøen og Skagerrak), og hvordan havforsuring virker sammen med andre påvirkninger som klimaendringer, forurensning og annen menneskelig aktivitet i området.	Mdir, HI, NP	Pågår	Alle norske havområder har indikatorer for "havklima" (fysisk/kjemiske indikatorer). Det er foreløpig ingen biologiske effektindikatorer knyttet til havforsuring på plass. Det mangler havforsuringsindikator for Barentshavet. Det mangler fortsatt indikatorer som fanger opp effekter av klimaendringer på marine økosystemer.	Havklimaindikatorene gjør det mulig for OVG å vurdere klimaendringer i norske havområder.
		52) Styrke utvikling av kunnskapen om effekter av havforsuring og klimaendringer med fokus på å finne og ta i bruk gode effektindikatorer.		16) Sikre et mer robust økosystem for å møte klimaendringer og havforsuring.	Mdir, HI, NP	Pågår	Se over.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		54) iverksette kunnskaps-innhenting om økologiske sammenhenger mellom ulike deler av de marine økosystemene.	26) Øke kunnskapen om funksjon og sammenhenger i de marine økosystemene.		HI, NP, Mdir	Pågår	Det er i gang satt flere prosjekter på tematikken i regi av Norsk Forskningsråd. Prosjekter innen økologisk modellering pågår. (https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/portefoljer/) og Arven etter Nansen (https://arvenetternansen.com/nb/forskning/).	Havklimaindikatorene gjør det mulig for OVG å vurdere klimaendringer i norske havområder.
		55) Styrke kunnskap om hvordan ulike påvirkninger fra menneskelig aktivitet, som klimaendringer og havforsuring, miljøgifter, fiskerier, skipstrafikk og petroleumsvirksomhet virker sammen på økosystemene i havene.			HI, NP, Mdir	Pågår	Se over.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Grønn omstilling i havnæringene								
7	Ha en ambisjon om å halvere klimagass-utslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030, og stimulere til null- og lavutslipps-løsninger i alle fartøyskategorier.				Sdir, Fdir	Pågår	Norge deltar aktivt i IMOs klimaarbeid for å få på plass et robust regelverk som vil redusere utslippene fra internasjonal skipsfart. Vi arbeider også for å få på plass et internasjonalt regelverk for bruk av alternative null- eller lavutslipps-drivstoff. Resultatet av dette arbeidet vil også ha en positiv effekt på innenriks skipsfart. Som en del av Fit for 55-regelverket foreslår EU-kommisjonen at skipsfart inkluderes i EUs eksisterende kvotemarked. Det som skal dekkes er sjøreiser internt i EU, halvparten av utslippene fra sjøreiser inn til og ut av EU, samt utslipp som oppstår i havner i EU. Skip større enn 5000 bruttotonn skal inkluderes i det nye kvotesystemet. Utslipp fra fiskerier og offshorevirksomhet inkluderes ikke i kvotesystemet. Som en del av arbeidet med å redusere utslippene fra innenriks sjøfart har direktoratet utarbeidet forslag til kriterier om lav- og nullutslippsløsninger for ferjer og hurtiggående passasjerfartøy, samt levert sine vurderinger knyttet til krav om lav- og nullutslippsløsninger for driftsfartøy i forbindelse med petroleumsproduksjon. Sjøfartsdirektoratet har lang praksis med et regelverk som åpner for å godkjenne ny sikkerhets- og miljøteknologi og innovative løsninger. Typisk vil ny teknologi som effektiviserer og bidrar til å forbedre sjøsikkerheten bli akseptert ved å bruke IMOs retningslinjer for alternativ teknologi. Dette fordrer også et tett samarbeid med næringen, klasseselskap og andre offentlig organer. Sjøfartsdirektoratet utarbeider status for tilgjengelig ny teknologi ved teknologisenteret og denne statusen brukes i vurderingen av om det er sikkert og hensiktsmessig å lage regelverk for den aktuelle teknologien eller om vi fortsatt skal benytte alternativt godkjenningssløp.	Om lag en tredjedel av utslippene fra innenriks sjøfart vil bli omfattet av kvoteplikten som EU-kommisjonen har foreslått å innføre fra og med 2023. Når det gjelder det å ta i bruk ny teknologi og lavutslippsdrivstoff, ser vi at næringen ikke har den nødvendige omstillingstakten som skal til for å nå målet som er satt om halvering av utslippene fra skipsfart innen 2030. For næringen er det betydelig usikkerhet knyttet til teknologivalg, og mange aktører avventer nødvendig oppgradering. Sakstilfanget og bredden i problemstillinger knyttet til grønnere skipsfart er stor, og Sjøfartsdirektoratet må videreutvikle kompetansen på dette området samtidig som vi utfører våre oppgaver.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019-2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
8	Stimulere til ytterligere grønn vekst og konkurransekraft i norsk maritim næring, og legge til rette for økt eksport av lav- og nullutslipps-teknologi i maritim sektor.				Sdir	Pågår	Norge er en verdensledende havnasjon. De norske havnæringene med maritim næring, marine næringer og olje og gassindustrien i spissen bidrar vesentlig til sysselsetning og verdiskapning i norsk økonomi. Maritim kompetanse og teknologi er sentrale i utviklingen av eksisterende og nye havnæringene. Den norske maritime klyngen og havnæringene har utsikter til å styrke sin stilling i viktige markeder både nasjonalt og internasjonalt. Sjøfartsdirektoratet vil bidra aktivt i dette arbeidet og har lang praksis med et regelverk som åpner for å godkjenne ny sikkerhet- og miljøteknologi og innovative løsninger.	
9	Videreføre arbeidet for karbonlagring under havbunnen i norske havområder som klimaløsning.				OD	Pågår	Etter beslutningen om å gå videre med Langskip prosjektet, fullskala prosjektet for karbonfangst og lagring, har arbeidet med karbonlagring på norsk sokkel gått over i en mer aktiv fase. Utbyggingsplanen for Northern Lights, lagringsdelen av Langskip-prosjektet ble godkjent februar 2021. Høsten 2021 lyste Olje- og energidepartementet ut to nye områder for lagring av CO ₂ , et areal i Nordsjøen og et i Barentshavet. I 2014 publiserte Oljedirektoratet et CO ₂ -lagringsatlas for hele norsk sokkel. Dette atlaset danner nå grunnlaget for de områdene som er utlyst og som det blir jobbet videre med blant industri aktørene.	Det er en økning i ulike typer selskaper som jobber med å finne effektive og sikre lokaliteter for lagring av CO ₂ og å utvikle verdikjeder og forretningsmodeller. Flere selskaper arbeider nå aktivt med å modne frem nye lagringsområder med tanke på nye utlysninger. Det var fem selskaper som viste interesse for disse områdene som ble utlyst 2021.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
10	Legge til rette for omlegging til lav-utslipp i sjømat-produksjonen.				Fdir	Ikke FF	Tiltak som først og fremst næringene selv må arbeide med. Det er ikke noen aktive tiltak som Fiskeridirektoratet er ansvarlig for på det næværende tidspunkt.	
11	Legge til rette for samfunns-økonomisk lønnsom fornybar energiproduksjon til havs.				NVE	Pågår	OED forbereder tildeling i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord i Q1 2023. NVE jobber i samme tidsrom med å identifisere ytterligere areal som potensielt kan åpnes for fornybar energi-produksjon til havs.	Tildeling i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord vil være startskuddet for kommersiell utbygging av havvind i Norge. Utover dette er det for tidlig å si noe om effekt på sikt.
Styrke havets evne til karbonopptak								
12	Arbeide for å opprettholde naturlige karbonlagre og ivareta marint naturmangfold.					Pågår	Kartlegging av naturtyper som kan regnes som naturlige karbonlagre pågår langs kysten og vil inngå som en del av grunnlaget for å vurdere beskyttelse av marin natur. Nordisk ministerråd har gjennomført kunnskap-innhenting om nordisk blå skog (publisert i 2021). Kartlegging av karboninnhold i sediment pågår gjennom MAREANO. Følges opp gjennom OSPARs aktivitet knyttet til truede/nedadgående arter og habitater. Oppdrag i tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2022 om å levere kunnskapsstatus.	Kunnskapsstatus og oversikt over naturlige karbonlagre er økende. Oppdrag i Mdirs tildelingsbrev for 2022 vil gi mer kunnskap som kan bidra til å opprettholde marine naturlige karbonlagre. Kunnskapen kan brukes til å inkludere tare i norske klimaregnskap.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
13	Øke kunnskapen om karbonbinding i marint plankton og marine vegetasjonstyper som tang og tareskog og ålegressenger, og på grunnlag av dette vurdere mulige tiltak for restaurering.		3) Øke kunnskapen om karbonbinding i marint plankton og marine vegetasjonstyper som tang og tareskog og ålegressenger.	17) Styrke kunnskapen om karbonopptak i marine vegetasjonstyper.	Mdir, HI	Pågår	Flere prosjekter på gang hos miljøinstituttene. Mdir kartlegger noen marine vegetasjonstyper. Kunnskapen er økende. Tiltaket følges opp bla ved nasjonale og kollektive tiltak på tareskog og ålegras under OSPARs liste på arter og habitater. OSPARS nye strategi har økt fokus på restaurering.	Kunnskap om karbon-syklus (hvor karbonet lagres) og karbon-lagringskapasitet i marine vegetasjonstyper gjør at vi kan sette tall på hvor mye av karbonet som lagres og tas ut av karbonsyklusen. Bevaring av marin vegetasjon kan da bli et klimatiltak – og et tiltak som bevarer marin biodiversitet.
14	Tilrettelegge for nye marine næringer, som for eksempel miljøvennlig dyrking av tang og tare, som et tiltak for økt karbonopptak.				Fdir	Pågår	Tildeling av taretillatelser skjer løpende etter søknad. Tillatelsesregime for havbruk til havs er under utvikling, og høring avsluttes 2. mai 2022.	Det er for tidlig å si noe om effekt.

2.2 Bærekraftig bruk, helhetlige rammer og arealforvaltning

Det er 60 tiltak fra den siste stortingsmeldingen under denne overskriften som ligger til institusjoner i Faglig forum å følge opp. Når det gjelder å vurdere endringer i Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø, har Forsvarsbygg bidratt med informasjon. Tiltak knyttet til det er derfor omtalt selv om det ikke ligger til etatene i Faglig forum å gjennomføre tiltaket. I tillegg er det 45 tiltak fra tidligere meldinger som tematisk kan grupperes under samme overskrift.

Det er igangsatt aktivitet knyttet til alle tiltakene under tema bærekraftig bruk, helhetlige rammer og arealforvaltning. Fire av tiltakene er gjennomført, et av disse gjelder en vurdering av tungoljeforbud i Svalbards territorialfarvann. Tiltaket vil redusere miljøkonsekvensene i tilfeller hvor man får utslipp av olje til sjø.

Havforvaltningsplanene har som mål at det skal legges til rette for bærekraftig bruk av økosystemene, arealer og ressurser, slik at vi kan sikre verdiskaping, sysselsetting og velferd til hele det norske samfunnet. For å nå målet er det beskrevet tiltak knyttet til mange områder innen bruk av ressurser og arealer i havområdene, som matproduksjon, havbruk, sjøtransport, vindkraft, mineralvirksomhet, reiseliv/rekreasjon, militære skyte- og øvingsfelt, og områdespesifikke rammer for petroleumsaktivitet. Samordning av arealbruk og sameksistens til havs er også et tema, og det er tiltak som handler om kunnskapsoppbygging, regelverksutvikling og konkrete rammer for aktivitet.

Tiltak knyttet til petroleum er overordnede tiltak og områdespesifikke rammer for aktivitet, som både myndigheter og virksomheter må forholde seg til gjennom alle faser av planlegging og regulering. Flere av tiltakene krever aktiv handling for at de skal ha tiltenkt effekt. Flere av rammene bidrar til fokus på aktsomhet og til å beskytte utvalgte verdifulle miljøverdier for påvirkninger fra enkelte aktiviteter. Graden av beskyttelse i rammeverket varierer likevel mellom de ulike rammene. Enkelte av tiltakene for petroleum ble justert i stortingsmelding fra 2020, mens øvrige er videreføring av tidligere rammer. I dette faggrunnlaget er det gjort vurderinger av om effekten av tiltakene treffer i henhold til målsettingene. Dette sammen med ny kunnskap kan gi grunnlag for eventuelle justeringer og tilpasninger av rammer.

Andre eksempler på tiltak som skal bidra til bærekraft i næringsaktivitet er at:

- Det er nå innført et generelt tungoljeforbud på Svalbard, noe som betyr at skip ikke kan bruke eller ha om bord tungolje. Forbudet vil redusere miljøkonsekvensene i tilfeller hvor man får utslipp av olje til sjø i forbindelse med grunnstøtinger osv.
- Mat fra havet skal være trygg å spise for alle, og dette kontrolleres gjennom konkrete overvåkings- og kartleggingsprogrammer. I tillegg til å rydde opp i forurensede områder og stoppe nye tilførsler, så er det også innført tiltak for lavere utslipp fra transport og produksjon, for å minimere forekomsten av uønskede stoffer i fisk og annen sjømat.

Tabell 2.2 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak under tema bærekraftig bruk, helhetlige rammer og arealforvaltning, [kap. 9.2 i Meld. St. 20 \(2019–2020\)](#). Kolonnen "Ansvar" oppgir hvilke etater i Faglig forum som har ansvar for å rapportere. Dersom det er en annen etat som har ansvar for å rapportere på effekt, står denne oppført i parentes.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Bærekraftig og trygg matproduksjon fra havet								
15	Utrede mulighetene for bærekraftig høsting av nye arter, spesielt av arter lavere i næringskjeden.				Fdir	Pågår	Raudåte forvaltes nå gjennom et regulært konsesjonsregime for fiske og totalkvote for faste områder. Det legges til rette for næringens arbeid med utvikling av fiske etter mesopelagiske arter gjennom tildeling av forsøksstillatelser og forskning.	Raudåtefiske utnytter ikke den fastsatte totalkvoten i noen av områdene enda. Mye utvikling gjenstår når det gjelder det mesopelagiske fisket.
16	Styrke kunnskapen om virkninger på økosystemene ved høsting av nye arter, og høsting på lavere nivåer i næringskjeden for alle de norske havområdene.		20) Styrke kunnskapen om virkninger på økosystemene ved høsting av nye arter, og høsting på lavere nivåer i næringskjeden.		HI, Fdir	Pågår	Utredninger og forskning pågår på plankton, mesopelagiske ressurser, tare, invertebrater og lite utnyttede fiskearter.	Det er for tidlig å si noe om effekt.
17	Styrke kunnskapsgrunnlaget for forvaltning og bærekraftig høsting av snøkrabbe i Barentshavet.				Fdir	Pågår	Snøkrabbe forvaltes nå gjennom et regulært konsesjonsregime for fiske og totalkvote. Det pågår datainnsamling til bruk i årlig kvote-rådgivning.	Forskningen støttet etablering av forvaltningsregimet og støtter de årlige kvote-beslutningene.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
18	Videreføre arbeidet med kartlegging og vurdering av behov for ytterligere tiltak mot bifangst av sjøpattedyr i fiskeriene.				Fdir	Pågår	Pingere er påbudt brukt og bruken evalueres. Datainnsamling og utvikling/implementering av pingere for å unngå bifangst av nise pågår.	Evaluerings er ikke utført enda.
19	Styrke arbeidet med å forebygge og avdekke fiskerikriminalitet.			40) Ivareta norske fiskeriinteresser i Nordsjøen og Skagerrak ved kontinuerlig å effektivisere norsk fiskerikontroll på havet.	Fdir	Ikke FF	Fiskerikontrollen på havet utføres av Kystvakten.	
20	Støtte tiltak og initiativer for bedre ressursutnyttelse og redusert matsvinn.				Fdir/Andre	Pågår	Fiskeridirektoratet har gjennom dipensasjoner fra kravet om veiing av fangst ved landing lagt til rette for utprøving av nye produksjonslinjer som kan legge bedre til rette for å ivareta restråstoff sikret gjennom sløying på land, et prosjekt som fortsatt pågår. Andre aktiviteter ligger utenfor ansvarsområdene til etatene i Faglig forum.	Det er for tidlig å si noe om effekt.
				41) Kontinuerlig effektivisere kontroll ved landing og omsetning av fisk fra forvaltningsplanområdet.	Fdir, HI	Pågår	Se forrige rapportering.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
21	Ivareta gode overvåkings-systemer for dokumentasjon av sunn og trygg sjømat.		35) Sikre sjømat-trygghet blant annet gjennom å videreføre overvåking av uønskede stoffer i sjømat.		HI, DSA	Pågår	Overvåking av sjømat pågår kontinuerlig. HI tar årlige prøver av torsk, sei, blåkveite, makrell, brosme, reker og kolmule samt prøver av sild hvert tredje år i alle relevante norske havområder for hver av artene, og analyserer disse for både fremmedstoffer og næringsstoffer. I tillegg er det siden 2011 gjennomført omfattende kartleggingsundersøkelser for fremmedstoffer i kongekrabbe, vågehval, atlantisk kveite, brosme og lange, hyse, breiflabb, lyr, rødspette, snabeluer og vanlig uer, og kartlegging av lysing, steinbiter og vassild pågår. Det tas også stikkprøver av enkelte andre arter. DSA samarbeider med HI om overvåking av radioaktive stoffer i sjømat.	Omfattende kartlegging og overvåking gjennom mange år har gitt god dokumentasjon av nivåene av fremmedstoffer i de fleste av de viktigste typer sjømat fra norske havområder. Fra 2020 er overvåkingssystemet forbedret ved analyse av både næringsstoffer og fremmedstoffer i samme prøver. Dette sikrer mer helhetlig dokumentasjon av om sjømaten er både sunn og trygg. Funn av høye nivåer av miljøgifter i noen arter har ført til restriksjoner i fisket av disse for å sikre sjømattrygghet, f.eks. blåkveite i 2011–2016 og atlantisk kveite fra 2017. Resultater fra overvåkingen er gjort tilgjengelig for offentligheten på sjomatdata.hi.no.
		4) Sørge for oppdatert kartfesting og kunngjøring av korallrev og annen sårbar bunnfauna på sjøkart.	23) Sammenstille og tilgjengeliggjøre eksisterende informasjon om sårbar bunnfauna for brukere av havet.		Fdir	Pågår	Kart over sannsynlige korallrev er publisert på Mareano.no. Dette kartet er, sammen med andre, gjort tilgjengelig for nedlasting til Olex og andre navigasjonskartløsninger som brukes på fiskefartøyer. Dette er et kontinuerlig arbeid, og kart oppdateres når ny informasjon er tilgjengelig.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		5) Etablere rutiner for løpende vurdering av eventuelle tiltak og regimer for å beskytte innrapporterte eller kartlagte forekomster av koraller, svampsamfunn, sjøfjærsamfunn eller andre sårbare bunnlevende organismer eller naturtyper.	25) Legge til rette for fortsatt arbeid med utvikling av mer skånsomme fiskeredskaper slik at påvirkningen på bunnen blir minst mulig.	39) Legge til rette for forskning og utvikling av selektive og mer skånsomme fiskeredskaper.	Fdir	Pågår	Det pågår en kontinuerlig utvikling av fiske-redskaper blant annet for at de skal bli mere selektive og skånsomme.	
		9) Sikre at forvaltning av levende marine ressurser tar utgangspunkt i økosystem-betraktninger.		36) Videreføre arbeidet med en økosystembasert forvaltning av de levende marine ressursene.	Fdir	Pågår	Kontinuerlig prosess som foregår som ledd i reguleringsarbeidet, herunder gjennom egen sak om økosystembasert fiskeriforvaltning som sendes på høring hver sommer.	
		14) Videreutvikle den systematiske overvåkingen og oppfølgingen av de levende marine ressursene i tråd med havressursloven.	21) Videre-utvikle integrering av bevaring og bærekraftig bruk i den videre oppfølgingen av forvaltnings-prinsippet i havressursloven.	43) Videreutvikle den systematiske fiskeriover-våkingen.	Fdir, HI	Pågår	Kontinuerlig arbeid.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		15) Fortsette oppbygging av fiskebestander som har dårlig bestandssituasjon, spesielt kysttorsk, uer, snabeluer og blålange.		37) Videreutvikle forvaltningen av tobis for å bygge opp og sikre bærekraftige gytebestander på alle historiske viktige tobis-områder.	Fdir	Pågår	Kontinuerlig prosess der tilstanden for de enkelte bestandene evalueres i den årlige reguleringsprosessen og tiltak foreslås der det er relevant. Tobis forvaltes med en litt annen prosess, der rådgivningen er delt opp med et foreløpig råd og et endelig for hvert enkelt område etter at eget tokt er gjennomført på vinteren.	
				38) Fortsette oppbygging av fiskebestander hvor bestands-situasjonen er svak, spesielt nordsjøtorsk.	Fdir	Pågår	Kontinuerlig og i samarbeid med EU. Norge har 17 prosent av nordsjøtorskbestanden.	
				42) Videreføre systemet med stengning og åpning av fiskefelt for å beskytte ungfisk.	Fdir	Pågår	Dette er et regulært forvaltningstiltak både i nord og i sør.	
				45) Evaluere resultatene av nytt område-basert forvaltningssystem for tobisfiske som ledd i de årlige fiskerireguleringene.	Fdir	Gjennomført	Tobisfiske reguleres som andre fiskerier gjennom årlige reguleringer. På grunn av tobisens spesielle levesett, fastsettes det kvoter for hvert enkelt område der tobis forekommer etter at det er gjennomført egne overvåkingstokt i områdene. Dette systemet er nå etablert som et fast system for å regulere dette fisket. Det fiskes ikke tobis kystnært i Norge.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Havbruk til havs								
22	Utvikle et fremtidsrettet regelverk for havbruk til havs som legger til rette for videre næringsutvikling og verdiskaping innenfor miljømessig bærekraftige rammer.				Fdir	Pågår	Nytt tillatelsesregime for havbruk til havs er vedtatt. Endringer i KU-forskriften er foreløpig ikke vedtatt.	
23	Legge til rette for at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om sårbarhet for biologisk mangfold knyttet til påvirkning fra havbruk til havs.				Fdir	Pågår	Det er vedtatt at tre områder skal konsekvensutredes på overordnet nivå med tanke på åpning for havbruk til havs.	
Sikker og miljøvennlig sjøtransport								
24	Arbeide for at det høye sikkerhetsnivået i sjøtransport opprettholdes og styrkes.				Sdir	Pågår	Sjøfartsdirektoratet arbeider aktivt både nasjonalt og internasjonalt for å beholde og øke sikkerhetsnivået for den norske flåten. Dette innebærer alt fra ulykkesoppfølging, inspeksjoner, generell oppfølging av skip vi er ansvarlige for, samt både nasjonalt og internasjonalt regelverksarbeid.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
25	Vurdere utvidelse av miljøkravene som stilles til skip i verdensarvfjordene til andre norske fjorder.				Sdir	Pågår	Sjøfartsdirektoratets anbefaling knyttet til utvidelse av miljøkravene i verdensarvfjordene til å gjelde i norske farvann ble levert til KLD i desember 2020. Videre arbeid skal avklares i dialog med KLD.	Tiltaket vil redusere utslippene og miljøbelastningen fra cruiseskip. På kort sikt vil nok tiltaket kunne føre til en redusert cruisetrafikk i norske farvann, men det vil også kunne føre til at en større andel av nyere cruiseskip benyttes i våre farvann.
26	Vurdere å gjøre det eksisterende tungoljeforbudet for skip i verneområdene på Svalbard til et generelt forbud i territorialfarvannet rundt Svalbard.				Sdir	Gjennomført	Sjøfartsdirektoratet har levert en anbefaling til Departementet om hvordan et generelt tungoljeforbud kan fastsettes for hele Svalbards territorialfarvann med hjemmel i Svalbardmiljøloven. KLD har på bakgrunn av dette innført endringer i Svalbardmiljøloven og en tilhørende forskrift som ble gjeldende fra 1. januar 2022.	Det er nå et generelt tungoljeforbud på Svalbard, noe som betyr at skip ikke kan bruke eller ha om bord tungolje. Forbudet vil redusere miljøkonvensene i tilfeller hvor man får utslipp av olje til sjø i forbindelse med grunnstøtinger osv.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
27	Vurdere å innføre størrelsesbegrensninger på skip i verneområdene på Svalbard.				Sdir	Pågår	I Cruiseutvalgets rapport (NOU 2022:1) anbefaler flertallet av utvalget at norske myndigheter bør innføre en begrensning på 500–750 personer om bord for cruiseskip som seiler i territorialfarvannet ved Svalbard. De eneste gjeldende begrensningene på antall passasjerer om bord på fartøy som opererer i Norges redningsansvarsområde, er i naturreservatene på Øst-Svalbard, der skip som anløper reservatene kan ha maksimalt 200 passasjerer om bord. Imidlertid har Miljødirektoratet sendt på høring et forslag om å utvide dette regelverket til også å omfatte nasjonalparkene på nordvest-, vest- og sørsiden av Spitsbergen. Høringsfristen er 1. mai 2022. For skip med mer enn 200 passasjerer blir det dermed et begrenset område å operere i rundt Svalbard dersom dette regelverket vedtas.	I forhold til sikkerhet og beredskap vil en størrelsesavgrensning på skip og dermed antall personer ombord redusere konsekvensene i tilfelle man får en alvorlig hendelse på Svalbard. Om en alvorlig hendelse skjer innenfor eller utenfor et verneområde er ikke av betydning når det gjelder beredskapen og evnen til å respondere. I forhold til miljøkonsekvensene som følge av en hendelse vil disse antakelig være mer alvorlige i et verneområde, og siden mindre skip har mindre olje om bord kan man anta at det å innføre en størrelsesbegrensninger på skip i verneområdene på Svalbard er fornuftig ut fra et miljøperspektiv.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
28	Vurdere innføring av strengere krav til utslipp av kloakk fra skip i norske farvann.				Sdir	Pågår	Forslaget om nye (og strengere) regler om kloakkutslipp fra skip langs norskekysten var på høring i perioden desember 2019– februar 2020. Etter høringsrunden fikk Miljødirektoratet i oppdrag å belyse mottaksfasilitetene og kapasitet for kloakk fra skip langs kysten. Rapporten fra Miljødirektoratet ble levert til Sjøfartsdirektoratet i oktober 2020. Sjøfartsdirektoratet har vurdert rapporten fra Miljødirektoratet og har også vurdert høringsinnspillene i lys av rapporten. Vurdering og forslag til regler for fastsettelse ble oversendt KLD juli 2021. Direktoratet avventer tilbakemelding før eventuell fastsettelse av endringsforskriften.	Effekten av endringene i forskriften vil i hovedsak være preventiv i den forstand at man da ikke lengre tillater utslipp av potensielt store mengder kloakk kun 300 meter fra land fra Lindesnes og nordover.
29	Vurdere nye tiltak for å hindre spredning av fremmede organismer fra begroing på skip og utrede eventuelle krav basert på IMOs rammeverk.				Sdir	Pågår	Norge deltar aktivt i IMOs arbeid med å revidere retningslinjene for å redusere begroing på skipsskrog (biofouling). Det er videre utarbeidet en rapport med kunnskapsgrunnlaget for hvordan en implementering av IMOs retningslinjer i norsk regelverk kan gjennomføres som er levert til KLD. Sjøfartsdirektoratet arbeider videre med forslag til gjennomføring av krav og skal levere en anbefaling til KLD om hvordan et norsk bindende regelverk kan implementeres innen 1. juni 2022.	Innføring av fremmede arter kan få store konsekvenser for økologien og naturmangfoldet i norske havområder og man regner med at i tillegg til ballastvann er begroing av skips-skrog en dominerende vektor. Et norsk regelverk som regulerer begroing på skip, vil kunne hindre eller redusere innføring av fremmede arter havområder.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Områdespesifikke rammer for petroleumsvirksomhet								
Rammer for petroleumsvirksomhet som gjelder alle havområder								
30	I forbindelse med nummererte konsesjonsrunder og tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO), vil myndighetene videreføre høringer, og fortsatt ta hensyn til all tilgjengelig ny kunnskap om virkningene av produsert vann, borekaks og andre konsekvenser for miljøet og de levende marine ressursene.	27) Legge forvaltningsplanen til grunn for å fastsette miljø- og fiskerivilkår for petroleumsvirksomheten i nye utvinnings-tillatelser. Frem til oppdatering av forvaltningsplanen vil det ikke bli stilt ytterligere krav for petroleumsvirksomheten i dette havområdet.		13) I forbindelse med nummererte konsesjonsrunder og tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO), vil myndighetene ta hensyn til all tilgjengelig ny kunnskap om virkningene av produsert vann, borekaks og andre konsekvenser for miljøet og de levende marine ressursene.	OD, Mdir	Pågår	Konsesjonsrunden gjennomføres i tråd med de arealmessige rammer Stortinget har fastsatt. I høringsrunden bes det kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet, jf. Meld. St. 20 (2019–2020). Høringsbrevet og høringspartenes uttalelser ligger offentlig tilgjengelig på Olje- og energidepartementets nettsider. Høringen blir konkludert gjennom utlysning av en konsesjonsrunde. I forkant av utlysning av en konsesjonsrunde er denne gjenstand for en regjeringsbehandling. Som del av saksforberedelsen gjør ressursmyndighetene en vurdering av høringsuttalelsene. Vurderingen av høringsuttalelsene offentliggjøres ikke av hensyn til regjeringens arbeid og er unntatt offentligheten i samsvar med offentlighetsloven §14.	Etter høringsrundene blir miljøfaglige innspill vurdert av OED i kontakt med berørte departementer. Foreslåtte og utlyste blokker har i stor grad har vært identiske, og har i liten grad blitt justert i etterkant av høring. Miljødirektoratet mener at det ikke kan konkluderes med at effekten av tiltaket er i henhold til intensjonen. Mere vekt på miljøfaglige hensyn kan oppnås gjennom tettere samarbeid mellom ressurs- og miljømyndigheter. Åpenhet rundt miljøfaglige vurderinger og hvordan dette ivaretas i konsesjonsrunder, kan bidra til at effekt av tiltaket kan vurderes.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
31	Nye utvinnings-tillatelser skal iverksette nødvendige tiltak for å sikre at korallrev og annen sårbar bunnfauna ikke skades av petroleumsaktivitet. Det må påregnes særlige krav for å unngå direkte fysisk skade på revene fra bunn-innretninger og ankerkjettinger, nedslamming fra borekaks og forurensing fra produsert vann.				Mdir, OD, Mdir	Pågår	Ramme varsles gjennom miljøvilkår tilknyttet lisenser. Det forutsetter handling hos operatørene gjennom at sårbar bunnfauna ivaretas i planlegging og styring av aktivitet i alle faser. Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven. Ramme varsles gjennom miljøvilkår tilknyttet lisenser. Det forutsetter handling hos operatørene gjennom at sårbar bunnfauna ivaretas i planlegging og styring av aktivitet i alle faser. Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Tiltaket bidrar til forutsigbarhet for industrien knyttet til forventninger om aktsomhet i områder med sårbar havbunn og at særskilte krav fra miljømyndighetene for å redusere og unngå skade kan bli stilt. Tiltaket kan bidra til å redusere og unngå skade på koraller og sårbar bunnfauna knyttet til enkelte aktiviteter. Ved aktivitet i områder med viktige forekomster av koraller og annen sårbar bunnfauna kan imidlertid ikke skade alltid unngås med tilgjengelige tiltak.
32	Videreføre arbeidet og følge opp nullutslippsmålet som er etablert for utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten.	26) Regulere utslipp til sjø fra petroleumsvirksomhet i forvaltningsplanområdet på samme måte som petroleumsvirksomhet på øvrige deler av norsk kontinentalsokkel.	33) Videreføre arbeidet og følge opp nullutslippsmålet for petroleumsvirksomheten.		Mdir, OD, DSA, Mdir	Pågår	Det jobbes løpende med å følge opp nullutslippsmålet, både i Miljødirektoratets oppfølging av industrien, og av industrien selv. Oljedirektoratet følger opp arbeidet ifm nye planer for utbygging og drift, PUD.	Vurdering av effekt av tiltaket i form av reduserte utslipp tas under vurdering av måloppnåelse. Målet sikrer kontinuerlig fokus på utslippsminimering og substitusjon til mindre miljøfarlige kjemikalier.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
33, se også 108	Bidra til at usikkerheten knyttet til skremmeeffekter av seismikk og til mulige skadevirkninger på marint liv reduseres.				HI, Mdir, OD	Pågår	Seismikkforsøk i liten og middels skala på kopepoder, under kontrollerte forhold.	For tidlig å evaluere foreløpig.
34	I sårbare områder stille strengere krav til virksomhet for å unngå skade (i tråd med HMS-regelverkets risikotilnærming).		14) (gjelder Sularevet) 16) (Iverryggen) HMS-regelverkets risikotilnærming innebærer at det i sårbare områder vil stilles strengere krav til virksomheten for å unngå skade.	9) (gjelder kystsonen Stad til Lista) HMS-regelverkets risikotilnærming innebærer at det vil kunne stilles mer omfattende beredskapstiltak i kystnære områder.	Mdir	Pågår	Dette er prinsipper i regelverket som gjelder uavhengig av forvaltningsplanen. Miljødirektoratet har ansvaret for kravstillingen med hjemmel i forurensningsloven, og kan stille ytterligere krav ved mangelfull planlegging gjennom behandling av søknader etter forurensningsloven.	Regelverkets krav til risikoreduksjon vil bidra til å redusere og unngå skade i sårbare områder, dersom selskapene tar tilstrekkelig hensyn til dette i sin planlegging av aktivitet ved å gjennomføre avbøtende tiltak. Muligheten for å stille ytterligere krav før gjennomføring av aktivitet er imidlertid begrenset, da krav i tillatelser stilles sent i planleggingsfasen og derfor ofte er for kostnadskrevende.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Områdespesifikke rammer for Barentshavet								
Kystsonen langs Troms og Finnmark til grensen mot Russland								
35	I et belte på 35 km fra grunnlinjen langs kysten fra Troms II til grensen mot Russland, vil det ikke bli iverksatt petroleumsvirksomhet.	21) I et belte på 35 km fra grunnlinjen langs kysten fra Troms II til grensen mot Russland, vil det ikke bli igangsatt petroleumsvirksomhet i denne stortingsperioden.			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge ved at områdene ikke inngår i konsesjonsrunder.	Ingen miljøpåvirkning eller miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket.
36	I området mellom 35 km og 100 km fra grunnlinjen vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. mars–31. august. Dette vurderes på nytt når ny SVO for området er ferdigstilt.	21) I området mellom 35 km og 65 km fra grunnlinjen, vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. mars–31. august.			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning i de mest sårbare områdene og periodene for sjøfugl, fra aktivitet i områdene og periodene som omfattes av vilkåret.
Tromsøflaket								
37	På Tromsøflaket gjelder begrensninger for kystsonen som følger av rammene for Kystsonen langs Troms og Finnmark til grensen mot Russland.	22) På Tromsøflaket gjelder begrensninger for kystsonen som følger av pkt 2b (21).			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
38	På Tromsøflaket utenfor 65 km vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. mars–31. august.	22) På Tromsøflaket utenfor 65 km vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. mars og 31. august.			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning i de mest sårbare områdene og periodene for sjøfugl og miljøverdier i vannsøylen, fra aktivitet i områdene og periodene som omfattes av vilkåret.
Eggakanten								
39	Særlig følge opp det generelle kravet om at nye utvinningstillatelser skal kartlegge mulige korallrev og andre verdifulle bunn-samfunn som kan bli berørt ved petroleumsaktivitet i de aktuelle blokkene, og sikre at disse ikke skades av aktiviteten. I sårbare områder kan det stilles særskilte krav for å unngå skade.	23) Særlig følge opp det generelle kravet om at nye utvinningstillatelser skal kartlegge mulige korallrev og andre verdifulle bunn-samfunn som kan bli berørt ved petroleumsaktivitet i de aktuelle blokkene, og sikre at disse ikke skades av aktiviteten. I sårbare områder kan det stilles særskilte krav for å unngå skade.			Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Ramme varsles gjennom miljøvilkår tilknyttet lisenser og krav til kartlegging er gitt i HMS-forskriftene. Det forutsetter handling hos operatørene gjennom at sårbar bunnfauna ivaretas i planlegging og styring av aktivitet i alle faser. Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensningsloven.	Tiltaket bidrar til forutsigbarhet for industrien knyttet til forventninger om aktsomhet i områder med sårbar havbunn og at særskilte krav fra miljømyndighetene for å redusere og unngå skade kan bli stilt. Tiltaket kan bidra til å redusere og unngå skade på koraller og sårbar bunnfauna knyttet til enkelte aktiviteter. Ved aktivitet i områder med viktige forekomster av koraller og annen sårbar bunnfauna kan imidlertid ikke skade alltid unngås med tilgjengelige tiltak.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Iskantsonen		Iskanten og polarfronten						
40	Ikke igangsette ny petroleumsvirksomhet i områder der det forekommer havis mer enn 15 prosent av dagene i april, beregnet på grunnlag av isdata for 30-årsperioden 1988–2017. Denne rammen gjelder inntil den eventuelt blir oppdatert ved en senere oppdatering av forvaltningsplanene, tidligst i 2024.	24) I områdene ved iskanten og polarfronten skal det ikke igangsettes petroleumsvirksomhet i denne stortingsperioden.			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Ingen miljøpåvirkning eller miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket.
Bjørnøya								
41	Ikke iverksette ny petroleumsvirksomhet innenfor et belte på 65 km rundt Bjørnøya.	25) Ikke igangsette petroleumsvirksomhet innenfor et belte på 65 km rundt Bjørnøya i denne stortingsperioden.			OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Ingen miljøpåvirkning eller miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
42	I et belte på mellom 65 og 100 km rundt Bjørnøya vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. april til 15. august.				OD, Mdir (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning i de mest sårbare områdene og periodene for sjøfugl, fra aktivitet i områdene og periodene som omfattes av vilkåret.
Nordland IV (uåpnet del), Nordland V (uåpnet del), Nordland VI (åpnet del), Nordland VI (uåpnet del), Nordland VII og Troms II								
43	Ikke åpne for petroleumsvirksomhet, eller konsekvensutrede i henhold til petroleumsloven, i havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja i perioden 2017–2021.				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Beskytter sårbare og verdifulle områder for miljøkonsekvenser og miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene det gjelder.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Andre vilkår								
44	I områder nærmere enn 50 km fra der det er observert havis [slik dette fremgår av de daglige iskartene til Meteorologisk institutt], vil det ikke være tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 15. desember–15. juni.				OD, Mdir (Mdir)	Pågår	Vilkårene er tatt inn i relevante utvinnings-tillatelser og forutsetter handling hos operatørene. Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Bidrar til å hindre utslipp og redusere miljørisiko ved akutte oljeutslipp fra leteaktivitet nærmere enn 50 km fra observert iskant, i de periodene som er omfattet av vilkåret.
Områdespesifikke rammer for Norskehavet								
a) Mørebanken								
45	Ikke tildele utvinningstillatelser på Mørebankene. Dette gjelder ikke de delene av Mørebankene som er omfattet av TFO.		10) Det skal ikke utlyses konsesjoner på Mørebanken.		OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge. Det er ikke utlyst konsesjoner på Mørebankene.	Bidrar til å beskytte de sårbare og verdifulle områdene på Mørebankene i området omfattet av vilkåret, for bunnpåvirkning, forurensning og miljørisiko fra petroleumsaktivitet i dette området.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
b) Haltenbanken, åpnet del								
46	Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioder (1. februar–1. juni).				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Vilkårene beskytter gyteområdene og gyteprodukter i vannsøylen fra bunnpåvirkning og utslipp fra leteboring i området og perioden som omfattes av vilkåret.
47	Ingen seismikk i gytevandings-/ gyteperioder (1. januar–1. mai).				OD (HI, Fdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	
48	Benytte teknologi for å håndtere kaks og borevæske på sildegytefelt.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Kan bidra til å redusere bunnpåvirkningen fra kaks og borevæske på sildegytefeltet. Aktiv lisens, men ingen boring etter vilkåret ble gjeldende.
c) Sklinnabanken, åpnet del								
49	Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioder (1. februar–1. juni).				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Vilkårene beskytter gyteområdene og gyteprodukter i vannsøylen fra bunnpåvirkning og utslipp fra leteboring i området og perioden som omfattes av vilkåret.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
50	Ingen seismikk i gytevandings-/gyteperioder (1. januar–1. mai).				OD (HI, Fdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Som over.
51	Benytte teknologi for å håndtere kaks og borevæske på sildegytefelt.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Kan bidra til å redusere bunnpåvirkningen fra kaks og borevæske på sildegytefeltet. Delvis aktiv lisens, ikke gjennomført boring i området.
52	Særlig styrket oljevernberedskap, herunder kort responstid.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Bidrar til økt fokus på oljevernberedskap ved akutte oljeutslipp i sårbare og kystnære områder.
d) Kystsonen, nordlig del								
53	Ikke åpne for petroleumsvirksomhet i de delene av de kystnære områdene som i dag ikke er åpnet.				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Beskytter Helgelandskysten og sjøfugl langs kysten for risiko fra akutte oljeutslipp fra petroleumsaktivitet i kystsonen nordlig del.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
e) Remman, og kystonen, særlig del								
54	Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioder og i hekke- og myteperioder (1. mars–31. august).				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning for hekkende sjøfugl, kasteperiode sel og gyteprodukter i vannsøylen, fra leteboring i områdene og periodene som omfattes av vilkåret.
55	Særlig styrket oljevernberedskap, herunder kort responstid.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensningsloven.	Bidrar til økt fokus på oljevernberedskap ved akutte oljeutslipp i sårbare og kystnære områder.
f) Innløpet til Vestfjorden, åpnet del – Avgrensning av området – blokker: 6609/1, 2, 3 og 6610/1, 2, 3, 6611/1, 2								
56	Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioder (1. februar–1. juni)				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Vilkårene beskytter gyteområdene og gyteprodukter i vannsøylen fra bunnpåvirkning og utslipp fra leteboring i området og perioden som omfattes av vilkåret.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
57	Ingen leteboring i oljeførende lag i hekke- og myteperioder (1. mars–31. august).				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning for hekkende sjøfugl (spesielt koloniene på Røst), fra aktivitet i områdene og periodene som omfattes av vilkåret.
58	Ingen seismikk i gytevandrings-/gyteperioder (1. januar–1. mai).				OD (HI, Fdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	Som over.
59	Særlig styrket oljevernberedskap, herunder kort responstid.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensningsloven.	Bidrar til økt fokus på oljevernberedskap ved akutte oljeutslipp i sårbare og kystnære områder.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
g) Iverryggen								
60	Ikke iverksette ny petroleumsvirksomhet på Iverryggen, frem til en helhetlig marin verneplan for alle havområdene er lagt frem for Stortinget.		15) Nye utvinnings- tillatelser skal iverksette nødvendige tiltak for å sikre at korallrevet Iverryggen ikke skades av petroleumsaktivitet. Det må påregnes særlige krav for å unngå direkte fysisk skade på revene fra bunninnretninger og ankerkjettinger, nedslamming fra borekaks og forurensing fra produsert vann.		OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge. Det er ikke satt i gang petroleumsaktivitet på Iverryggen.	Ingen aktivitet innebærer ingen miljøpåvirkning eller miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket. Bidrar til beskyttelse av korallrevene på Iverryggen.
			17) Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioden 1. februar til 1. juni.		OD (Mdir)	Pågår		

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
h) Froan/Sularevet								
61	Ikke iverksette ny petroleumsvirksomhet i Froan/Sularevet før en helhetlig marin verneplan for alle havområdene er lagt frem for Stortinget.		15) Nye utvinnings-tillatelser skal iverksette nødvendige tiltak for å sikre at korallrevet Sularevet ikke skades av petroleums-aktivitet. Det må påregnes særlige krav for å unngå direkte fysisk skade på revene fra bunn-innretninger og ankerkjettinger, nedslamming fra borekaks og forurensing fra produsert vann.		OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge. Det er ikke satt i gang petroleumsaktivitet på Froan-Sularevet.	Ingen aktivitet innebærer ingen miljø-påvirkning eller miljø-risiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket. Bidrar til beskyttesle av korallene på Sularevet.
			11) Ingen leteboring i oljeførende lag i gyteperioder og i hekke- og myteperioder (1. mars til 31. august).		Mdir, OD (Mdir)	Pågår		
			12) Ingen leteboring i oljeførende lag i kystsonen mellom Froan og Sularevet i yngleperioden for havert (1. september til 15. november).		Mdir, OD (Mdir)	Pågår		

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019-2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
i) Eggakanten								
62	Særlig oppfølging av generelt krav om at nye utvinningstillatelser skal kartlegge mulige korallrev og andre verdifulle bunn-samfunn som kan bli berørt ved petroleumsaktivitet i de aktuelle blokkene, og sikre at disse ikke skades av aktiviteten. Det kan stilles særskilte krav for å unngå skade.				Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Rammer varsles gjennom miljøvilkår tilknyttet lisenser. Det forutsetter handling hos operatørene gjennom at sårbar bunnfauna ivaretas i planlegging og styring av aktivitet i alle faser. Miljødirektoratet følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Tiltaket bidrar til forutsigbarhet for industrien knyttet til forventninger om aktsomhet i områder med sårbar havbunn og at særskilte krav fra miljømyndighetene for å redusere og unngå skade kan bli stilt. Tiltaket kan bidra til å redusere og unngå skade på koraller og sårbar bunnfauna knyttet til enkelte aktiviteter. Ved aktivitet i områder med viktige forekomster av koraller og annen sårbar bunnfauna kan imidlertid ikke skade alltid unngås med tilgjengelige tiltak.
j) Jan Mayen/Vesterisen								
63	Ikke iverksette petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen.				OD (Mdir)	Ikke FF	Vilkår er tatt til følge.	Ingen miljøpåvirkning eller miljørisiko forbundet med petroleumsaktivitet i områdene omfattet av tiltaket.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
k) Øvrige områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet i Norskehavet								
64	Innenfor 500 meters koten skal det ikke foregå seismiske undersøkelser i letefasen i perioden 1. januar–1. april. Denne tidsbegrensningen gjelder ikke for borestedsundersøkelser.				OD (HI, Fdir)	Pågår	Vilkår er tatt til følge.	
65	Ingen leteboring i oljeførende lag i perioden 1. april–15. juni i blokkene 6204/1,2,3,4,5,7,8 og 6304/12 innenfor 500 meter dybdekote; kvadranten 6305 innenfor 500 meter dybdekote, kvadrantene 6306, 6307, 6407/2,3,5,6,8,9, 11,12; 6408/4,7; 6508, 6509, 6510, 6608/3,5,6,7,8,9, 10,11,12; 6609, 6610 og 6611.				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge i relevante utvinnings-tillatelser.	Skal bidra til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning i de mest sårbare områdene og periodene for tidlige livsstadier av fisk, fra aktivitet i områdene som omfattes av vilkåret. Usikkert om tiltaket har tiltenkt effekt, siden det er kommet ny bakgrunnskunnskap som kan være relevant å vurdere mhp avgrensingen av tiltaket.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
66	Ingen leteboring i oljeførende lag i hekke- og myteperioder (1. april–31. august) i blokkene 6204/7,8,10,11; 6306/6,8,9; 6307/1,2,3,4,5,7.				OD (Mdir)	Pågår	Vilkår tatt til følge i relevante utvinningstillatelser.	Bidrar til å redusere miljørisiko relatert til akutt oljeforurensning i de mest sårbare områdene og periodene for sjøfugl, fra aktivitet i områdene som omfattes av vilkåret.
Områdespesifikke rammer for Nordsjøen og Skagerrak								
a) Skagerrak								
67	Ikke iverksette petroleumsaktivitet i Skagerrak.			7) Vurdere det framtidige behovet for ny kunnskap om petroleumsressursene og miljøet i Skagerrak. Det vil ikke bli igangsatt petroleumsvirksomhet i området før en slik vurdering er gjennomført.	OD	Gjennomført	Det er ikke vurdert behov for ny kunnskap om petroleumsressurser i Skagerrak. Kunnskap om miljøvirkninger av petroleumsvirksomhet er ikke vurdert.	Ingen petroleumsaktivitet i Skagerrak.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
b) Kystsonen fra Stad til Lista								
68	I et belte på 25 km fra grunnlinja skal rettighets- haver sikre reell kapasitet innen kystnær beredskap og strandrensing, uten at den er basert på kommunale og statlige beredskapsressurser.			8) I et belte på 25 km fra grunnlinja skal rettighetshaver sikre reell kapasitet innen kystnær beredskap og strandrensing, uten at den er basert på kommunale og statlige beredskapsressurser.	Mdir	Pågår	Vilkår uklart og vanskelig å bruke. Krav til beredskap følges opp og ivaretas uavhengig av dette vilkåret.	Tiltaket gir ingen verdi og vilkåret bør tas bort. Det pågår arbeid knyttet til kystnær beredskap, og det kan identifiseres behov for andre vilkår i forbindelse med dette arbeidet.
c) Tobisområder (sør) og Vikingbankene								
69	Leteboring på og i en sone rundt tobisfeltene skal gjennomføres slik at gyting i minst mulig grad blir forstyrret og uten utslipp av borekaks slik at kvaliteten på tobisfeltene ikke forringes gjennom nedslamming fra boreaktivitet.			10) Leteboring på og i en sone rundt tobisfeltene skal gjennomføres slik at gyting i minst mulig grad blir forstyrret og uten utslipp av borekaks slik at kvaliteten på tobisfeltene ikke forringes gjennom nedslamming fra boreaktivitet.	Mdir, OD (Mdir)	Pågår	Vilkåret vurderes løpende for aktiviteter i disse områdene gjennom miljømyndighetenes behandling av søknader etter forurensingsloven. Det er gjennomført aktivitet i gyteperioder og det er usikkert i hvilken grad gytingen har blitt forstyrret. Borekaks er håndtert i tråd med vilkåret.	Vilkåret gir rom for beskyttelse av tobis, men kunnskapsmangel gjør det vanskelig å avgjøre hva som forstyrrer gyting i uakseptabel grad.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
70	I forbindelse med mulige feltutbygginger i området skal det brukes løsninger som i minst mulig grad endrer bunnforholdene i tobisfeltene.			11) I forbindelse med mulige feltutbygginger i området skal det brukes løsninger som i minst mulig grad endrer bunnforholdene i tobisfeltene.	OD, Mdir (Mdir)	Pågår	Vilkårene er tatt inn i relevante utvinnings- tillatelser og forutsetter handling hos operatørene. Miljødirektoratet gir innspill til KU-delen av PUD og følger opp rammevilkåret i søknadsbehandling etter forurensingsloven.	Tiltaket kan bidra til at bunnpåvirkning og habitatbeslag reduseres så mye som mulig, ved eventuelle feltutbygginger i tobisområder. Feltutbygging i tobishabitat vil uansett innebære noe bunnpåvirkning ved bl.a. installasjoner og boreoperasjoner.
Vindkraft til havs								
71	Åpne områder for konsesjons-søknader om fornybar energi-produksjon til havs, og fastsette forskrift til havenergiloa.			14) Følge opp den strategiske KUen for havvind med sikte på utlysning av områder.	NVE	Pågår	OED ansvarlig (ikke Faglig forum). OED arbeider med tildeling i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord. Forventet Q1 2023.	
72	Vektlegge ny kunnskap ved vurdering av åpning av områder og fastsettelse av miljøvilkår i fremtidige konsesjoner blant annet om sjøfuglenes områdebruk og konsekvensene vindkraft til havs har for disse.				NVE	Pågår	OED ansvarlig. OED arbeider med tildelingskriteriene i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord. Forventet Q1 2023. NVE gitt oppdrag om å vurdere tidligere foreslåtte områder samt finne nye områder. I dette oppdraget har f.eks NINA levert en sammenstilling av kjent utbredelse av sjøfugl, inkludert en indeks for sjøfuglers sårbarhet for havvind.	Tiltaket kan bidra til redusert påvirkning på miljø og naturmangfold. Effekt av tiltaket er usikkert, ettersom det per dags dato ikke finnes noen data for dette i norske havområder.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019-2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
73	Bygge opp kompetanse og kunnskap om miljøeffekter ved vindkraft til havs.				NVE	Pågår	OED, NVE og mange aktører og interesseorganisasjoner setter av ressurser til dette. Det foregår en del sammenstilling av eksisterende informasjon fra inn- og utland. Det er blitt satt av midler i statsbudsjettet til å øke ressurs- og kunnskapsnivået fremover.	Vil gi et bedre grunnlag for å sikre god forvaltning av norske havområder fremover. Vil ta tid før vurdering av effekt kan gjøres.
Mineralvirksomhet på havbunnen								
74	Gjennomføre en konsekvensutredning etter havbunnsmineralloven for mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen.		9) Foreslå en ny lov om mineralutvinning på havbunnen.			Ikke FF	OED ansvarlig.	
Bærekraftig reiseliv og rekreasjon								
75	Ivareta miljøverdiene som gir grunnlag for havbasert reiseliv og rekreasjon.				Fdir, Mdir	Pågår	Viser til tidligere omtale av fiskerireguleringene.	
76	Øke kunnskapen om bruken av hav- og kystområdene til friluftsliv, rekreasjon og naturbasert turisme, og hvordan verdiene forbundet med dette påvirkes av endringer i aktivitet og miljøtilstand i forvaltningsplanområdene.		22) Fastsette forskrift om turistfiskevirksomheter med tilhørende regler om blant annet registrering og fangst-rapportering.		Mdir	Pågår	Oppfølging av tiltakene i Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv vil bidra til økt kunnskap om bl.a. hva som fremmer og hemmer bruken av områdene og evt konflikter mellom ulike brukergrupper.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
77	Utrede muligheten for å kunne begrense omfanget av cruiseturisme rundt Svalbard av beredskaps-, sikkerhets- og miljømessige hensyn.				Mdir	Pågår	Forslag til endringer i svalbardmiljøloven har vært på høring og det foreslås bl.a. regulering av hvor cruisevirksomheter kan gå iland i enkelte verneområder og en passasjerbegrensning på 200 i verneområdene på Svalbard. Se også tiltak nr 26 og 27 fra Meld. St. 20 (2019–2020).	Vil gi et bedre grunnlag for å sikre god forvaltning av norske havområder fremover. Vil ta tid før vurdering av effekt kan gjøres.
Militære skyte- og øvingsfelt i sjø								
78	Vurdere endringer i Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø for å få mer effektiv struktur og styrke Forsvarets operative evne.					Ikke FF	Forskrift ble sendt på høring i 2021.	
Samordning av arealbruk og sameksistens til havs								
79	Legge til rette for gode beslutninger om sameksistens og samordning av arealbruk til havs, ved å utrede konsekvenser herunder de samfunnsøkonomiske virkningene av ulike alternativer for utnyttelse av havarealer, og vil som en politisk oppgave avveie kryssende hensyn i enkeltsaker.					Ikke FF		

2.3 Tiltak for å sikre god miljøtilstand og bevaring av marine økosystemer

Det er 33 tiltak i den siste stortingsmeldingen under denne overskriften. I tillegg er det 70 tiltak fra tidligere stortingsmeldinger som tematisk kan grupperes under samme overskrift. Fire av disse er kvittert ut som gjennomført i tidligere rapportering. For to av tiltakene er det ikke etater i Faglig forum som følger opp. Det er igangsatt aktivitet knyttet til alle tiltakene bortsett fra ett, og fire av tiltakene fra den siste meldingen er gjennomført. Tiltak knyttet til særlig verdifulle og sårbare områder, bevaring av marine områder, arter og naturtyper, i tillegg til bedring av situasjonen for sjøfugl og hindre spredning av fremmede arter er samlet under denne overskriften. Det handler også om tiltak knyttet til påvirkninger fra miljøfarlige stoffer, marin forsøpling og mikroplast, undersjøisk støy, samt tiltak for styrking av beredskap mot akutt forurensing.

Tiltakene knyttet til særlig verdifulle og sårbare områder er delvis gjennomført, bl.a. gjennom konkretisering av iskantsonen og beskrivelser av miljøverdier i alle SVO-ene, som rapportert i kapittel 6 i hovedrapporten for dette faggrunnlaget. Av andre tiltak som skal bidra til god tilstand i havmiljøet er opprydding av dumpede batterier på havbunnen utenfor fyrlykter.

Et av målene i forvaltningsplanene peker spesielt på truede og sårbare naturtyper, og målsettingen er helt konkret at skade på disse naturtypene skal unngås. Relevante tiltak er formulert rundt arbeid med å etablere marine verneområder, vurdere behov for beskyttelse av særegne og sjeldne naturverdier, og øke kunnskapen om truede og sårbare arter og naturtyper. Målevalueringen (Faglig forum, 2022) peker på at manglende kunnskap gjør det vanskelig å definere tiltak. Kartleggingsarbeidet i Mareano er eksempel på tiltak som vil bidra til å styrke kunnskapen om hittil lite undersøkte områder i dyphavet og langs den midtatlantiske rygg. Gjennomføring av ny kartlegging av hekkende, mytende og overvintrende sjøfuglbestander langs norskekysten er foreløpig ikke prioritert.

Marin forsøpling har kommet høyt opp på dagsordenen, og målsettingen er at tilførsel av avfall og mikroplast til havområdene skal unngås. I tillegg er det et mål å rydde opp der det allerede har samlet seg avfall i hav- og kystområdene. Eksempel på tiltak knyttet til dette er å styrke overvåkingen av forsøpling (inkludert mikroplast) og revidere strategien mot forsøpling (publisert av KLD i 2021).

Tabell 2.3 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak under tema tiltak for å sikre god miljøtilstand og bevaring av marine økosystemer, [kap 9.3 i Meld.St. 20 \(2019–2020\)](#)

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Særlig verdifulle og sårbare områder								
80	I lys av anbefalingene fra Faglig forum sette grensen for iskantsonen som et særlig verdifullt og sårbart område, SVO Iskantsonen, der det forekommer havis 15 prosent av dagene i april, beregnet på grunnlag av isdata for 30-årsperioden 1988–2017.					Ikke FF		
81	Innen utgangen av 2021 slutføre gjennomgangen av miljøverdiene og sårbarheten for alle de særlig verdifulle og sårbare områdene i norske havområder.		19) Forbedre kunnskapsgrunnlaget om de særlig verdifulle og sårbare områdene for å kunne vurdere tilstand og måloppnåelse bedre.		Mdir, HI, NP og Faglig forum for øvrig	Gjennomført	Faglig forum har satt i gang gjennomgang av miljøverdi og sårbarhet i norske havområder. Gjennomgangen er gjort av de mest sentrale fagmiljøene (HI er ansvarlig). Arbeidet ble ferdigstilt våren 2022 og brukes som grunnlag for FF sine råd.	Tiltaket gir et godt faglig grunnlag for å ta hensyn til miljøverdier i marin natur i forvaltningen.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
82	Utrede om områder med undersjøiske fjell oppfyller kriteriene for særlig verdifulle og sårbare områder.		4) Utrede om områder med mudder-vulkaner, geotermiske oppkommer og metanhydrater oppfyller kriteriene for særlig verdifulle og sårbare områder.		HI	Gjennomført	Det foregår geologisk og biologisk kartlegging av utvalgte transekter av Midtatlantisk rygg. Sårbarhetsforskning og økologiske undersøkelser er ikke startet opp. Områdene inkluderes i vurderinger knyttet til SVO.	Det er per i dag en rekke funn av unike og skjøre arter og samfunn, til tross for en svært liten dekningsgrad med kartlegging. Naturtypene med tilknytning til undersjøiske fjell er derfor funnet å oppfylle kriteriene for verdifulle biotoper. Sårbarhet er under vurdering.
Marine verneområder og andre effektive arealbaserte bevaringstiltak								
83	Videreføre arbeidet med etablering av marine verneområder og marine beskyttede områder.	6) Lage en strategi for å nå målene om marint vern og beskyttelse i hht konvensjonen om biologisk mangfold.	6) Videreføre arbeidet med etablering av marine verneområder og marine beskyttede områder langs kysten.	55) Videreføre arbeidet med marin verneplan.	Mdir, Fdir	Pågår	Det er i 2021 etablert 16 marine verneområder på totalt 1111 km ² . I tillegg er det vernet arealer etter andre vernekategorier i naturmangfoldloven. Det er også beskyttet områder etter havressursloven (hummerområder, korallområder og andre arealer beskyttet mot fiskeriaktivitet).	Vern vil bidra til det nasjonale målet om bevaring av et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og sikre at det marine naturmangfoldet i de aktuelle områdene blir bedre bevart.
				56) I 2013 ta sikte på å opprette inntil tre marine verneområder etter naturmangfoldloven.	Mdir	Gjennomført	De tre marine verneområdene Framvaren, Tauterryggen og Saltstraumen ble opprettet 21.06.13.	Dette er en del av gjennomføringen av marint vern i Norge.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
84	Utarbeide i 2020 en helhetlig nasjonal plan for marine verneområder.		5) Utarbeide en plan for det videre arbeidet med marint vern.		Mdir	Ikke FF	Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige områder for marin natur.	Meldinga gir et helhetlig grunnlag for å kunne velge ut områder og gjennomføre prosesser med sikte på vern/ beskyttelse av områder for å få en mer representativ bevaring av norsk natur både innenfor og utenfor territorialgrensen.
85	Vurdere behovet for vern eller beskyttelse av særegne og sjeldne naturverdier i dyp-havet.		8) Vurdere behovet for vern eller beskyttelse av særegne og sjeldne naturverdier i dyphavet.		Mdir, OD	Pågår	En gjennomgang av miljøverdier i dyphavene pågår. Beskrivelsene av miljøverdier som grunnlag for SVO er relevant kunnskap. Dette vil danne grunnlag for vurdering av behov for vern eller beskyttelse av miljøverdier i dyphavene.	
Bevare arter og naturtyper								
86	Fortsette innsatsen for å opprettholde levedyktige bestander og forbedre tilstanden til truede og sårbare arter i norske havområder.		27) Iverksette nødvendige tiltak for å opprettholde levedyktige bestander og forbedre tilstanden til truede og sårbare arter i forvaltning av Norskehavet.	44) Fortsette det langsiktige arbeidet med kartlegging av bruskfisk som haier og skater i Nordsjøen.	Mdir, Fdir	Pågår	Artsdatabanken samarbeider med de biologiske fagmiljøene om en faglig og teknisk infrastruktur som gjør kunnskapen om truede og sårbare arter i norske havområder lett tilgjengelig for forvaltningen. Norge bidrar i det regionale arbeidet på truede og sårbare arter i OSPAR-regionene.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
87	Videreføre arbeidet med beskyttelse av kysttorsk.				Fdir	Pågår	Forslag til ny forvaltningsplan for kysttorsk nord for 62.breddegrad skal ferdigstilles i 2022. Sør for 62 ble strengere tiltak, med fiskeforbud i Oslofjorden og vern av gytefelt på Sørlandet, innført i 2019 og tiltakene skal evalueres i løpet av 2022.	
88	Videreføre arbeidet med beskyttelse av korallrev og annen sårbar bunnfauna mot bruk av bunnredskaper.	3) Innføre regelverk i norske havområder generelt om at båter med bunntrål og annen bunnsløpende redskap må forlate området dersom bifangster av svamp og koraller overstiger en viss fastsatt mengde.	24) Videreføre arbeidet med beskyttelse av korallrev og annen sårbar bunnfauna mot bruk av bunnredskaper og vurdere de økologiske sammenhengene mellom de beskyttede områdene.		Fdir	Pågår	I 2016 ble forskrift om beskyttelse av korallrev utvidet med en rekke revområder som var valgt ut på grunn av deres kvaliteter som representative korallområder.	
89	Øke kunnskapen om forekomst, sårbarhet, tilstand til truede og sårbare arter og naturtyper i norske havområder.				Mdir, HI	Pågår	Geologisk, biologisk og kjemisk kartlegging av havbunnen i norske havområder pågår gjennom Mareanoprogrammet. Norge bidrar gjennom oppfølging av nasjonale tiltak og nasjonale bidrag til kollektive tiltak for truede og sårbare arter på OSPARs liste. Kunnskap er sammenstilt i gjennomgang og forslag til SVO. Prosjekt trua arter og natur var en omfattende gjennomgang av trua arter og natur i Norge. Hensikt å vurdere forslag til tiltak for å forbedre rødlistestatus. Forslag om å klassifisere korallrev som en utvalgt naturtype.	Kartlegging av havbunnen gir økt kunnskap og bedre metoder for kartlegging i utfordrende og utilgjengelige områder som dyp-havet.
			7) Øke kunnskapen om naturtyper og arter på store havdyp.		Mdir, HI	Pågår	Se over.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Bedre situasjonen for sjøfuglbestandene								
90	Legge frem nasjonal handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfuglbestandene.	8) Øke kunnskapen om bakgrunnen for nedgang i sjøfuglbestandene.	28) Utarbeid en nasjonal handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfuglbestandene, inkludert en vurdering av om enkelte sjøfuglarter bør få status som prioritert art.		Mdir	Pågår	Oppstart arbeid med handlingsplan for sjøfugl i 2022.	Oppfølging av handlingsplanen vil kunne føre til beslutninger om å iverksette tiltak for å bedre situasjonen for sjøfuglbestander i nedgang.
91	Etablere en permanent overvåking av bifangst av sjøfugl i fiskeriene og vurdere målrettede tiltak for å redusere omfanget av uønsket bifangst av sjøfugl i fiskeriene.	11) Kartlegge omfang av bifangst av sjøfugl i fiskeriene.		53) Videreføre kartlegging av omfanget av bifangst av sjøfugl i fiskeriene, samt kartlegge teknikker og teknologiske løsninger for å redusere bifangst av sjøfugl i fiskeriene og omfanget av bruken av disse.	Mdir, Fdir	Pågår	Utkast til overvåkingsopplegg for bifangst av fugler er stort sett ferdig (NINA). NINA Temahefte 82 (Forebyggende tiltak mot bifangst av sjøfugl i norske fiskerier) er publisert. NINA har deltatt aktivt i arbeidet under ICES-WGBYC. Permanent overvåking er foreløpig ikke satt i gang.	
		12) Kartlegge teknikker og teknologiske løsninger for å redusere bifangst av sjøfugl i fiskeriene og omfanget av bruken av disse.		54) Vurdere særlige krav knyttet til redskap og fangstmetoder i fiskerier eller områder hvor bifangst av sjøfugl er et problem.	Fdir	Pågår	Det er utfordringer med å sikre etterlevelse av rapporteringsreglene.	Usikker/lite effekt på grunn av utfordringene med etterlevelsen av rapporteringsreglene.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		13) Vurdere særlige krav knyttet til redskap og fangstmetoder i fiskerier eller områder hvor bifangst av sjøfugl er et problem.			Fdir	Pågår	Se tidligere rapportering.	
92	Videreutvikle den systematiske kunnskapsoppbyggingen om sjøfugl gjennom det nasjonale kartleggings- og overvåkingsprogrammet SEAPOP, inkludert arealbruksmodulen SEATRACK.	7) Videreutvikle en systematisk overvåking av de viktigste sjøfuglbestandene.	29) Videreføre kunnskapsoppbygging om sjøfugl gjennom kartleggings- og overvåkingsprogrammet SEAPOP.	49) Videreføre sjøfuglprogrammet SEAPOP i alle norske havområder.	Mdir, NP	Pågår	Kunnskapsoppbygging pågår gjennom SEAPOP-programmet.	Den systematiske kunnskapsinnhenting gjennom SEAPOP gir kunnskapen om sjøfugl et stort løft og bedrer forvaltningens grunnlag for økosystembasert forvaltning. Ny kunnskap blir fortløpende tilgjengelig gjennom vitenskapelige publikasjoner, rapporter, seminarer og database, seapop.no.
		47) Styrke kartlegging og overvåking av sjøfugl i norske havområder, langs norskekysten og på Svalbard og Jan Mayen gjennom Seapop-programmet.		50) Videreutvikle en systematisk overvåking av de viktigste sjøfuglbestandene.	Mdir, NP	Pågår	Se tiltak nr 92.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
93	Gjennomføre en ny kartlegging av hekkende, mytende og overvintrende sjøfuglbestander langs norskekysten.	17) Fullføre kartlegging og styrke overvåking av sjøfuglbestandene i området gjennom seapop og øke kunnskapen om hvordan disse påvirkes av menneskelig aktivitet.			Mdir, NP	Ikke igangsatt	Ikke prioritert foreløpig (budsjett må tas av SEAPOP (tiltak nr 92), og foreløpig er SEAPOP prioritert framfor denne).	
94	Etablere et samarbeid mellom sjøfuglekspert, havforskere og klimaforskere for å videreutvikle arbeidet med sjøfugl og marine økosystemer og hvordan klimaet vil påvirke næring og levedyktighet for norske sjøfuglbestander.	10) Etablere en arbeidsgruppe bestående av sjøfuglekspert og havforskere som skal utrede sammenhengene mellom nedgangen i mange av sjøfuglbestandene og tilgangen på næring og foreslå eventuelle tiltak for å bedre næringstilgangen for sjøfugl.		51) Videreutvikle kunnskapen om sammenhenger mellom nedgangen i mange av sjøfuglbestandene og tilgangen på næring og identifisere mulige tiltak for å bedre næringstilgangen for sjøfugl.	Mdir	Pågår	Initiativ fra Mdir er tatt i 2021 om mulig etablering av et slikt organ knyttet til tiltak nr 90 nasjonal handlingsplan for sjøfugl.	
95	Gjøre karttjenester om sjøfuglenes arealbruk tilgjengelig gjennom publisering i arealverktøyet for forvaltningsplanene.				Mdir	Pågår	Karttjenester om sjøfugls arealbruk er tilgjengelig via Genorge (SEAPOP Bestander for sjøfugl i åpent hav).	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
				52) Styrke innsatsen for å redusere bestanden av mink i strandsonen og skjærgård.	Mdir	Pågår	Se rapportering fra 2018. Siden da er det iverksatt tiltak i flere områder, og det er tatt i bruk elektronisk fellevarsling for å effektivisere uttak og overvåking ift gjeninnvandring i behandlede områder.	Gode økologiske effektmål savnes, men det finnes eksempler på gode indikasjoner på effekter på enkeltarter, særlig på teist.
Hindre spredning av fremmede arter								
96	Videreføre arbeidet med å redusere bestanden av stillehavsøsters i strandsonen og skjærgård.				Mdir	Pågår	Statsforvalterne tildeles midler for oppryddning/fjerning.	Stillehavsøsters blir fjernet fra områder hvor det gjøres oppryddning/fjerning. Men det er usikkert om tiltakets varighet, da det ser ut til at stillehavsøstersen kommer tilbake etter en viss tid.
97	Øke kunnskapen om og overvåke forekomst, spredning og effekter av fremmede arter i norske havområder.		30) Øke kunnskapen om spredning og effekter av fremmede arter i norske havområder.		Mdir	Pågår	Gjennom oppfølging av tiltaksplan for bekjempelse av fremmede skadelige organismer er det i 2021 satt i gang en kunnskaps-sammenstilling for fremmede marine arter i Norge mht. innførsel og spredning, for å prioritere tiltak og kunne foreslå en målrettet overvåking.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Redusere forurensning fra miljøfarlige stoffer								
98	Arbeide for et strengere internasjonalt regelverk for miljøgifter, bl.a. gjennom Stockholm-konvensjonen, Minamata-konvensjonen og den regionale langtransport-konvensjonen.	39) Delta aktivt i arbeidet med internasjonale konvensjoner, som den globale Stockholms-konvensjonen og den regionale langtransport-konvensjonen, og aktivt bidra til strenge reguleringer og til at flere miljøgifter inkluderes i avtalene.	32) Arbeide for å redusere tilførsler av miljøgifter til Norskehavet blant annet gjennom strengere internasjonalt regelverk.	23) Arbeide for internasjonal regulering av nye miljøfarlige stoffer bla gjennom Stockholm-konvensjonen.	Mdir	Pågår	Kontinuerlig arbeid.	
99	Videreføre kartlegging og overvåking av miljøfarlige stoffer i marine økosystemer.	48) Videreutvikle overvåking av forurensning.	31) Øke kunnskapen om kildene til og effekter av miljøgifter i marine organismer.		Mdir, NP, DSA	Pågår	Miljødirektoratet har videreført overvåking av torsk og blåskjell i programmet MILKYS. Det er inkludert nye stoffer i overvåkingen, som f.eks. silkoksaner, og det er opprettet ny stasjon for overvåking av torsk og av ærfugl ved Svalbard. Overvåkingen av naturlige og menneskeskapte radioaktive stoffer i sediment, sjøvann og biota videreføres.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
			36) Øke kunnskapen om uønskede stoffer og næringsstoffer i lite utnyttede og i nye arter, til bruk i mat- og forproduksjon.		HI, NP	Pågår	Kartlegging av fremmedstoff og næringsstoff i makroalger er gjennomført og rapportert, og arbeidet videreføres i mer målrettet form inkludert internasjonale prosesser på risiko-kartlegging. Kartlegging i mesopelagiske arter (lysprykkfisk, krepsdyr og maneter) i fjordene er avsluttet og rapportert, mens det pågår arbeid på mesopelagiske arter i flere andre relevante havområder samt en vurdering av egnetheten til mat og fôr. Grunnleggende arbeid på norovirus i stillehavsøsters er i slutfasen i 2022 og ønskes videreført i samarbeid med næring og forvaltning. Stikkprøvebasert overvåking pågår for snøkrabbe, makrellstørje, sjøpølser, kråkeboller, nye skjellarter, maneter med mer.	Hls arbeid med både data og risikokartlegging av fremmedstoff i makroalger, i samarbeid med næring, Mattilsynet og FAO/WHO, er nyttig for etablering av praksis i forhold til mattrygghet i algenæringen samt etablering av risiko-håndtering internasjonalt. Hls satsing på mesopelagiske arter og nye ressurser ellers er et viktig grunnlag og et viktig signal til næringsaktører som starter opp.
		49) Videreføre arbeidet med kartlegging og overvåking av fremmedstoffer i marine arter.			HI	Pågår	Overvåking av fremmedstoffer i mange marine arter pågår kontinuerlig, og HI tar nå prøver hvert år eller hvert tredje år av torsk, sei, makrell, blåkveite, sild, brosme, reker, polartorsk, lodde, kolmule, samt leverprøver av flere andre villfiskarter. I tillegg er det siden 2011 gjennomført omfattende kartleggingsundersøkelser for kongekrabbe, vågehval, atlantisk kveite, brosme, lange, hyse, breiflabb, lyr, rødspette, snabeluer og vanlig uer. Kartlegging av lysing, vassild og steinbit-arter pågår. Det tas også stikkprøver av enkelte andre arter.	Omfattende kartlegging og overvåking gjennom mange år har gitt svært god dokumentasjon av nivåene av fremmedstoffer i en lang rekke marine arter i norske havområder, og for noen arter kan vi nå også si noe om tidstrender. Resultater fra overvåking av miljøgifter i flere arter villfisk og reker er blitt lettere tilgjengelig for offentligheten gjennom årlig rapportering på miljøstatus.no.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
100	Videreføre screening-undersøkelser av nye miljøgifter i norske hav-områder og utarbeide nye metoder for lettere å oppdage de potensielt farligste miljø-giftene.	41) Utføre kartleggings- og screenings-undersøkelser av nye forbindelser i Arktis.		20) Videreføre screening-undersøkelser av nye miljøgifter i norske hav-områder og utarbeide nye metoder for lettere å oppdage de potensielt farligste miljø-giftene.	Mdir	Pågår	Dette er et årlig program med årlige rapporter. Hvert år inkluderes et stort antall nye miljøgifter, undersøkelsene foregår nær potensielle kilder som for eksempel rense-anlegg. Programmet inneholder som oftest marine arter, men innenfor grunnlinjen.	Ny kunnskap om forekomst av nye miljø-gifter i norsk miljø. Resultatene brukes aktivt i internasjonale konvensjoner og nasjonal prioriteringsliste for å regulere de farligste stoffene. De farligste stoffene vil også inkluderes i andre miljøovervåkings-programmer. For 2022 vil det bli gjennomført en egen studie på nye miljøgifter i sel i Oslo-fjorden, som rapporteres 2023.
101	Styrke kunnskapen om samlet belastning på marine økosystemer av langtransportert forurensning av miljøfarlige stoffer, og tilførsler fra ulike sektorer.	57) Utvikle kunnskap om samvirkende effekter av flere miljøgifter.		21) Øke kunnskapen om den samlede belastningen fra miljø-gifter, inkludert radioaktive stoffer, i hav-miljøet.	HI, Mdir, NP, DSA	Pågår	Løpende overvåking	
102	Styrke kunnskapen om samvirkning mellom klima- endringer og miljøfarlige stoffer, på marine økosystemer.	56) Sørge for at det utvikles kunnskap om samvirkende effekter av havforsuring, klima og miljø-gifter.		22) Styrke arbeidet for et strengere internasjonalt regelverk for miljøgifter i produkter.	Mdir, NP, DSA	Pågår	Løpende overvåking	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		38) Sikre at arbeidet med å redusere bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier gis høy prioritet i samarbeid med Russland.				Pågår	Se rapportering av tiltak fra 2018.	
		40) Prioritere arbeidet med å få på plass en global kvikksølvavtale under FNs miljøprogram (UNEP).				Gjennomført		
		42) Sikre at undersøkelser i forvaltningsplanområdet bidrar med prøver til den nasjonale miljøprøvebanken.			HI, NP	Pågår	Det samles årlig inn prøver av plankton (<i>calanus</i> , krill), blåskjell, torsk, polartorsk, sjøfugl (egg, fjær, blod), ringsel og isbjørn (blod/plasma) fra forvaltningsplanområdene som leveres til den nasjonale miljøprøvebanken.	Bidrar til å bygge opp et arkiv av miljøprøver - tidskapsler av dagens miljø som kan analyseres med framtidens kunnskap.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019-2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Bekjempe marin forsøpling og mikroplast i havet								
103	Styrke overvåkingen av marin forsøpling og mikroplast i hav- og kystmiljøet.	44) Overvåke strandsøppel i utvalgte områder.	38) Styrke overvåking av marin forsøpling i norske havområder, blant annet gjennom å styrke kunnskapen om marin forsøpling på havbunnen og videreutvikle overvåkings-systemene under forvaltnings-planene.	34) Opprettholde overvåking av referansestrender som ryddes og overvåkes etter OSPARs metodikk for registrering av strandforsøpling.	Mdir, NP og HI	Pågår	Det vurderes å lage en pilotstudie for Norge og Sverige knyttet til metodikk. Fire strender i forvaltningsplanområdene kartlegges etter OSPAR-metodikk. Kunnskapsgrunnlaget om forekomst og effekt av mikroplast i det marine miljøet og i sjømat styrkes i pågående prosjekter, bl.a. av HI. Det er i tillegg tatt i bruk en strømmodell for kyststrømmen, som peker ut særlig utsatte strandsoner for akkumulering av drivende marint søppel.	
104	Revidere strategi mot marin plastforsøpling og spredning av mikroplast.				Mdir	Gjennomført	Plaststrategien er utarbeidet og publisert av KLD, august 2021.	Målet med strategien er å øke mengden plastavfall som kan gjenvinnes, hindre at plastavfall kommer på avveier i naturen, ha gode tiltak for opprydding der det likevel skjer og fremme tiltak for mer bærekraftig bruk av plastprodukt.
105	Innføre regelverk om vederlagsfri levering av oppfisket avfall i tråd med det reviderte skipsavfallsdirektivet.		43) Utrede et system for vederlagsfri levering av avfall i havn for fiskere og andre som får opp avfall fra sjøen. Ordningen skal bygge på erfaringer fra "Fishing for litter" og videreføre opparbeidet kunnskap.	30) Sikre det juridiske grunnlaget slik at fiskefartøy og andre fartøy ikke påføres særskilte kostnader ved innlevering av oppsamlet søppel fra havet.	Mdir, Fdir	Pågår	Rapportering av oppfisket avfall og avfallskvittering er nytt i revisjon av skipsavfallsdirektivet.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
106	Vurdere hvordan produsentansvar for fiskeri- og akvakulturutstyr best kan gjennomføres i Norge, i tråd med EU-direktivet om å redusere miljøkonsekvenser av plastartikler.		44) Utrede forslag til en produsentansvarsordning for fiskeri- og oppdrettsnæringen.		Mdir, Fdir	Pågår	Miljødirektoratet utreder nå hvordan produsentansvarsordningen bør innrettes. De første vurderingene vil inngå i en større leveranse til KLD knyttet til produsentansvar, med frist 31.03.2022. Etter dette starter arbeid med forskriftsregulering med konsekvensvurderinger. Det gjennomføres møter om temaet med Fiskeridirektoratet og bransjen i januar 2022.	Produsentansvaret er viktig for økt kunnskapsgrunnlag, for å redusere marin forsøpling og fremme sirkulær økonomi.
107	Tilrettelegge for styrket koordinering og effektivitet av opprydningsarbeidet i Norge, gjennom blant annet ferdigstilling og bruk av dataverktøy og fortsatt statlig innsats, herunder bruk av Senter for oljevern og marint miljø.		40) Tilrettelegge for at frivillig sektor, kommuner og andre ikke-statlige aktører kan bidra best mulig til opprydning og andre tiltak for å redusere marin forsøpling.	29) Støtte opp om frivillige opprydningstiltak, holdningsskapende arbeid og lokalt engasjement i arbeidet mot marint søppel blant annet ved å bidra til videreføring av den årlige Strandryddedagen i regi av Hold Norge Rent.	Mdir, Kyv	Pågår	Senter mot marin forsøpling (MARFO) utvikler og videreutvikler dataverktøyene Rydde og Rent Hav. MARFO har overtatt forvaltning av tilskuddsordningen til tiltak mot marin forsøpling fra 2022.	Det er per i dag vanskelig å trekke ut systematiske trender.
			37) Styrke kunnskapsgrunnlaget om forekomst og effekt av mikroplast i det marine miljøet og i sjømat. (Under trygg sjømat)		HI	Pågår	MAREANO etablerer p.t. rutinemessig prøvetaking i sedimenter. Mikroplastlab er etablert på HI. Det pågår etablering av målemetoder for mikroplast i fisk, annen biota, sjøvann og sediment. Flere arter fisk er prøvetatt, analyser pågår. Norge deltar i ekspertgruppe innen AMAP for å standardisere og harmonisere metoder for registrering av søppel og mikroplast i Arktis og for diskusjoner om strategier for overvåking.	For tidlig å evaluere foreløpig.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		43) Kartlegge hvor stort omfanget av marin forsøpling er i forvaltningsplanarbeidet hvilke effekter forsøplingen har og vurdere tiltak.	39) Styrke forskning på og kartlegging av marin forsøpling og mikroplast i økosystemene i norske havområder og utrede overvåking av mikroplast.		Mdir, NP	Pågår	Kartlegging pågår bl.a. gjennom MAREANO.	
		45) Gjennomføre et rapporteringsprosjekt fra mottaksordning for avfall fra skip.			Sdir	Pågår	Senter mot marin forsøpling (MARFO) utvikler og videreutvikler dataverktøyene Rydde og Rent Hav. MARFO har overtatt forvaltning av tilskuddsordningen til tiltak mot marin forsøpling fra 2022.	
				31) Vurdere endring i regelverket slik at kommunene gis adgang til å finansiere opprydding av marint søppel og forebygging av forsøpling på utvalgte offentlige steder gjennom de kommunale renovasjonsgebyrene.		Gjennomført	Se rapportering for 2018.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
			41) Utrede etablering av en eller flere nye enheter av skjærgårdstjenester nord for dagens virkeområde, der fjerning av marin forurensning vil være en viktig oppgave.			Gjennomført	Det er etablert to nye driftsenheter i Skjærgårdstjenesten etter at punktet ble tatt inn i Stortingsmelding om friluftsliv i 2016. Miljødirektoratets oppdrag gikk på å støtte lokale initiativ om opprettelse av nye driftsenheter i Skjærgårdstjenesten, og det var i noen år gitt et eget oppdrag og satt av egne midler til å følge opp dette. Det er ikke lenger bevilget midler til konkret oppfølging av dette oppdraget.	
			42) Opprette en ny ordning for økt innlevering av kasserte fritidsbåter.			Gjennomført		
			45) Videreføre de årlige opprydningstoktene etter tapte fiske-redskaper for å unngå spøkelsesfiske og redusere forurensning.	32) Videreføre ordningen med opprydning av tapte fiskegarn og annet utstyr fra fiskeflåten.	Fdir	Pågår	Disse toktene er regulære aktiviteter som skjer på årlig basis.	
			46) Videreføre opprydningen av forlatte eierløse blåskjellanlegg langs kysten.	33) Utrede ordninger for at fritidsfartøy ikke dumpes ulovlig i sjøområder eller henses langs kysten.		Pågår	Se rapportering for 2018.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
			47) Utrede tiltak for ytterligere reduksjon av marin forsøpling fra fiskeri- og akvakultur-næringene, herunder tiltak for å redusere tap av redskap.			Pågår	Se rapportering for 2018.	
			48) Videreføre kartlegging og opprydding av dumpede batterier på havbunnen utenfor fyr/fyrlykter.		Kyv	Gjennomført	Oppryddingsarbeidet: I utgangspunktet var det nærmere 500 lokasjoner langs hele kysten som hadde engangsbatterier, og noen av disse hadde kommet på avveie. Alle Kystverkets regioner jobbet flere år med å rydde opp i dette. Ved forrige evaluering var det kun region Midt-Norge som ikke var ferdig. Her ble imidlertid innsatsen intensivert, og nå er også Midt-Norge ryddet og sjekket ut.	
			49) Styrke gjennomføringen av Ospars handlingsplan mot marin forsøpling og mikroplast.	35) Styrke internasjonalt samarbeid blant annet gjennom å være pådriver for utvikling av en strategiplan for reduksjon av marinforsøpling.	Mdir	Pågår	Handlingsplanen skal være ferdig juni 2022.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Undersjøisk støy								
108, se også 33	Styrke kunnskapen om påvirkning og effekter av undervannsstøy på fisk og sjøpattedyr.		34) Styrke kunnskapen om påvirkning og effekter av undervannsstøy på fisk og sjøpattedyr, og etablere overvåking under forvaltningsplanene av undervannsstøy.		Mdir, HI, NP	Pågår	Rapport som oppsummerer effekter av støyforurensning på havmiljø ble publisert i 2020. Seismikkforsøk i liten og middels skala på kopepoder, under kontrollerte forhold.	For tidlig å evaluere for alle aktuelle dyregrupper foreløpig.
109	Etablere indikatorer som beskriver påvirkning av undervannsstøy og harmonisere disse med OSPAR.	60) Utvikle effektindikatorer og påvirkningsindikatorer som også kan benyttes til å vurdere måloppnåelse.			Mdir	Pågår	I OSPAR er det etablert påvirkningsindikatorer for impulsiv støy og for bakgrunnstøy (Nordsjøen). I tillegg er det utviklet indikator for risiko for konsekvenser av impulsiv støy.	Gir oversikt over påvirkning av støy, men sier ikke noe om faktisk konsekvens.
Styrke beredskapen mot akutt forurensning								
110	Videreføre arbeidet med å etablere test- og øvelsesfasiliteter for oljevernteologi i Fiskebøl.				Kyv	Pågår	Har gjennomført minikonkurranse for videreføring av arbeidet fra konseptvalgutredning (KVU). Leverandør valgt og rapport for videre beskrivelse av utbyggingen utarbeidet. Venter på tildelingsbrev på etableringen. Utfører miljøundersøkelser og geotekniske undersøkelser, havbunnsundersøkelser, bølgemålinger, stabilitet for bunn og fyllinger.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
111	Fortsatt bidra til utvikling av beredskapstiltak for nord-områdene, blant annet som oppfølging av Riksrevisjonens anbefalinger i undersøkelsen av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene.	35) Videreutvikle metoder for oljeoppsamling og strandrensing ved aksjoner i arktiske strøk og utvikle en operativ veileder for strandrensing.			Kyv, Mdir	Pågår	KyV og Mdir har tatt initiativ til flere møtepunkt, samordning og erfaringsutveksling. Det er gjort avklaringer angående ansvar og myndighet, og det er formalisert overføring av ansvar og myndighet fra Mdir til Kyv for oppfølging av kommunenes beredskap. Både Mdir og Kyv inviterer den andre parten til å delta på tilsyn i tilfeller det er nyttig.	Etatene er mer samordnet rundt akutt forurensning og beredskap mot akutt forurensning. Etatene har større innsikt og forståelse i hverandres arbeid, og det har blitt lettere å utnytte hverandres spesialkompetanse.
		29) Bidra til videreutvikling av teknologi for deteksjon og kartlegging av utslipp.	57) Styrke kunnskapen om forebygging av akutte hendelser som kan medføre forurensning.	25) Løpende vurdere gjennomføring av Kystverkets miljørisiko- og beredskapsanalyse.	Kyv, Mdir	Pågår	Se tidligere rapportering.	
		30) Bidra til å bygge opp kunnskap om dispergering for bedre å kunne vurdere dispergering som bekjempsstrategi ved statlige aksjoner.			Kyv	Pågår	Se tidligere rapportering.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
				24) Bygge fem nye multifunksjonsfartøyer med moderne utstyr for oljeopptak, i tillegg til OV "Utvær" som ble satt i drift høsten 2012.	KyV	Gjennomført	De to siste av de planlagte fem multifunksjonsfartøylene er i drift. OV Ryvingen kom i drift i 2019 og OV Hekkingen er i drift fra 2020. Begge disse er bygget med hybridløsninger som gir betydelig lavere drivstoff-forbruk og klimagassutslipp enn de første multifunksjonsfartøylene.	
		31) Bidra til å øke kunnskap om effekten av beredskapstiltak og aktuelle oljetypers forvittringsegenskaper som grunnlag for beredskapsplanlegging.		27) Sikre et effektivt statlig aksjonsapparat gjennom øvelser, trening og bedre samordning.	KyV, Mdir	Pågår	Se tidligere rapportering.	
		34) Kartlegge beredskapsbehov i kyst- og strandsone.			Mdir, Kyv	Pågår	Beregning av beredskapsbehov i kyst og strandsone gjøres av petroleumsvirksomheten ifm enkeltaktiviteter i tråd med bransjens egen veiledning for miljørettede beredskapsanalyser. Det er ikke gjort overordnede vurdering av behovet i kyst og strandsone.	Ikke i mål for petroleumsvirksomheten. Det er fortsatt vanskelig å vurdere et samla behov for virksomheten.
		36) Se nærmere på kravstilling og tilsyn med kommunal beredskap.		26) Styrke kommunenes evne til å bistå under statlige oljevernaksjoner.	KyV	Pågår	Nytt kapittel i forurensningsforskriften om kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning vedtatt i 2022. KyV er tilsynsmyndighet.	

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		37) Utvikle bekjempelsesstrategier, bedre kunnskap om miljøeffekter ved bruk av oljebrenning, dispergeringsmidler og andre metoder for bekjempelse.		28) Bidra til forsknings- og utviklingsaktivitet innen oljevern.	KyV, Mdir	Pågår	Statlig samarbeidsforum for FoU oljevern ble etablert den 01.04.2020, og består av Kystverket og Miljødirektoratet. Formålet er å gjøre norsk oljevernberedskap mer miljøvennlig og effektiv gjennom å identifisere og synliggjøre kunnskaps- og utviklingsbehov, og være en pådriver for at forskning og utvikling skjer koordinert, kostnadseffektivt og er relevant for den operative beredskapen. Har faste møter og arrangerer årlig seminar.	
112	Fortsette utviklingen av den norske atomberedskapen under ledelse av Kriseutvalget for atomberedskap.				DSA	Pågår	Atomberedskapen utvikles kontinuerlig, og det syvende planleggingsscenariet for dimensjonering av beredskapen er under utvikling. På grunn av krigen i Ukraina blir også deler av planverket testet. Det er planlagt en større beredskapsøvelse våren 2023 med marint scenario.	Kontinuerlig arbeid med planlegging, øvelser og i tillegg bruk av planverket vil bidra til å holde beredskapen oppdatert og riktig dimensjonert.

2.4 Styrke kunnskapsgrunnlaget – kartlegging, forskning og overvåking

I denne tematiske gruppa er det åtte tiltak i den siste stortingsmeldingen. For ett av tiltakene er ikke oppfølging relevant for etater i Faglig forum. I tillegg er det 14 tiltak fra tidligere stortingsmeldinger som kan grupperes under samme overskrift. Det er igangsatt og pågår aktivitet knyttet til alle tiltakene.

Tiltakene under denne overskriften handler om kunnskapsoppbygging knyttet til marine økosystemer,

og de er viktige tiltak for å skaffe den kunnskapen som målevalueringen (Faglig forum, 2022) peker på at mangler på flere områder. Kartlegging av marine naturtyper og havbunn gjennom Mareano er langsiktig og pågående aktivitet. SEAPOP- og SEATRACK-prosjektene bidrar med data om sårbare sjøfugler i alle livsfasene, og har gitt helt ny kunnskap om hvilke områder som er viktige for at bestander skal opprettholdes. Noen av tiltakene knyttet til utvikling av indikatorer følges opp av Overvåkingsgruppen.

Tabell 2.4 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak under tema styrke kunnskapsgrunnlaget – kartlegging, forskning og overvåking, [kap 9.4 i Meld. St. 20 \(2019–2020\)](#)

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
Marine økosystemer								
113	Styrke kunnskapen om marine økosystemer, og hvordan disse endres som følge av økt menneskelig aktivitet, klima og forurensning.		56) Øke kunnskapen om økosystembasert forvaltning og sammenhenger i de marine økosystemene.		HI, NP, Mdir	Pågår	Økotokt i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet, merkeforsøk og spesifikk overvåking av sårbare økosystem, som polare økosystemer, ICES-arbeidsgrupper for regional hav, økomodellutvikling.	Betydelig økt forståelse av samspill og utviklingstrender i alle havområdene.
114	Styrke kunnskapen om havøkosystemenes rolle for den globale klimautviklingen.				HI, NP, Mdir	Pågår	Kontinuerlige fjernmålinger, modellanalyser, felt- og toktdata.	Betydelig økning i forståelse av samspill og utviklingstrender av havøkosystemenes rolle.
115	Øke kunnskapen om sammenhengen mellom hav- og kyst-økosystemene.				HI, NP, Mdir	Pågår	CoastRisk-prosjektet, styrke kunnskapsinnhenting med nye felt- og toktaktiviteter, trekke inn både kyst- og havforskere i samarbeid. Klimamodellering langs norskekysten og i havområde frem mot 2100 vil gi mulighet til å se hav og kyst i sammenheng.	For tidlig til å evalueres.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
116	Videreutvikle overvåkings-systemet for økosystemene og miljøtilstanden i havområdene, og samordne dette med relevante deler av OSPARs overvåkings-system.		55) Videreutvikle overvåkings-systemet for økosystemene og miljøtilstanden i havområdene, og samordne dette med relevante deler av OSPARs overvåkings-system.	58) Videreutvikle indikatorer for vurdering av miljøtilstanden i Nordsjøen og Skagerrak og etablere et samordnet overvåkingssystem for miljøtilstanden i Nordsjøen og Skagerrak.	HI, Mdir	Pågår	Indikatorutvikling: Det etablerte settet med indikatorer følges opp mens forbedret og videreutviklede indikatorsett er under utvikling. Overvåking: Etablering av en rekke nye, kontinuerlige overvåkingsteknologier, opprettholde tidsserier fra tokt, inkludert økotokt. Utnytte best tilgjengelige data for OSPAR-rapportering og evaluering i internasjonale forskningsmiljø.	Eksisterende indikatorer er et viktig kunnskapsgrunnlag for tilstands- og trendrapporter. Ny utvikling er i gang med indikatorsett enda ikke operasjonalisert, men som skal kunne gi bedre oppløsning og redusert usikkerhet i data fra nye plattformformer, og med bedre kunnskap og kobling mellom ulike drivere bak indikatorens trend og tilstand. For en del indikatorer er tidsseriene for korte til å vurderes i forhold til effekt.
		59) Videreføre arbeidet med utvikling av representative indikatorer, referanseverdier og tiltaksgrenser i forvaltningsplanens overvåkingssystem.			OVG	Pågår	Utviklingsarbeid har ført til en pilotversjon med vurdering av økologisk tilstand. OVG skal foreslå revidert indikatorsett i 2023.	Pilotversjonen med vurdering av økologisk tilstand har gitt ny innsikt om hvilke økosystemegenskaper som overvåkes og bør overvåkes, og kvaliteten på overvåkingsdata som benyttes som indikatorer. Dette er kunnskap som tas med i videreutvikling av indikatorer for overvåking av forvaltningsplanområdene.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		60) Utvikle effektindikatorer og påvirkningsindikatorer som kan benyttes til å vurdere måloppnåelse.			OVG	Pågår	Nye effektindikatorer er under utvikling. Det er tatt i bruk noen påvirkningsindikatorer rundt fiskeri og sjøfart, men det er behov for videreutvikling av flere påvirkningsindikatorer fra alle sektorer. Pilotmetoden for vurdering av Økologisk tilstand er basert på å fange opp effekter av utvalgte menneskelige påvirkninger. Pilotversjonen publiseres 2023, og første vurdering er tatt inn i statusrapporten for økologisk tilstand i 2023. Det vil fortsatt være videreutvikling og forbedringer. Det gjenstår å samordne og koble disse indikatorene med målene gitt i lista for måloppnåelse.	
		61) Sikre at overvåkingsindikatorer som viser overskridelse av tiltaksgrense utløser vurdering av relevante tiltak.			OVG	Pågår	Det er tiltaksgrenser for en del av indikatorene, men ikke for alle. Oppfølging med tiltak som følge av overskridelser vil variere avhengig av indikatorene. For noen tiltak er det kontinuerlig arbeid, som for eksempel overvåking av fremmedstoffer/miljøgifter i sjømat. Det er imidlertid ikke noe enhetlig system som sikrer vurdering av relevante tiltak.	For enkelte overvåkingsindikatorer utløser overskridelse av tiltaksgrense vurdering av relevante tiltak, som for eksempel ved overskridelse av grenser for mattrygghet eller når gytebestander er under føre-var-nivå.
				59) På bakgrunn av overvåkingen identifisere: hvilke øvrige miljøutfordringer det er viktig å håndtere i årene fremover, nasjonale og internasjonale tiltak som kan bidra til å oppnå god miljøtilstand, hva slags kostnader og nytte som er nyttet til ulike tiltak.				

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
117	Vurdere å ta i bruk satellittdata i miljøovervåking i norske havområder.				HI, Mdir	Pågår	Viktig del av oseanografi og planktonovervåking. Nersc har på oppdrag fra Miljødirektoratet i 2020 gjort en sammenstilling av Copernicus marine tjenester med hensikt å vurdere hvilke som kan være relevante å ta i bruk i Miljødirektoratets overvåkingsprogram Økokyst og Havforsuring.	Viktig data for klima og statusrapportering, samt modellarbeid og forskning.
118	Fortsatt legge til rette for forskningsinfrastruktur og gode testfasiliteter for havnæringene, blant annet gjennom å følge opp arbeidet med Ocean Space Laboratories.					Ikke FF		
Kartlegging av marine naturtyper og havbunn – MAREANO								
119, se også 120	Videreføre kartlegging av havbunn i norske hav- og kystområder gjennom MAREANO-programmet.	1) Ta sikte på å fullføre kartlegging av havbunn i Barentshavet-Lofoten innen 2020.	53) Videreføre kartleggingen av havbunnen gjennom Mareanoprogrammet.	61) Videreføre Mareano-programmet for kartlegging av havbunnen i norske havområder.	Mdir, HI, OD	Pågår	I tillegg til Barentshavet, Norskerenna og kysten i Midt- og Nord-Norge, er dyphavet i Norskehavet, Midtatlantisk rygg inkludert i Mareanokartleggingen. Mareanoprogrammet har fått bevilgning i 2022 og vil starte dybdekartlegging utvalgte områder i Nordsjøen.	Øker kunnskapen om sårbar natur og generell miljøtilstand (dyp, geologi, miljøkjemi, arter, naturtyper, trålspor, søppel, mikroplast). Kunnskapen kan blant annet benyttes inn i arbeidet med marin verneplan, fiskerireguleringer og petroleumssaker. Status for kartleggingen finnes på mareano.no/kart .

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
		28) Mareano-programmet skal kartlegge havbunnen i det tidligere omstridte området vest for avgrensingen mellom Norge og Russland.			Mdir, HI, OD	Pågår		
		46) Videreføre kartlegging av havbunn i norske havområder gjennom Mareano-programmet.				Pågår		
120, se også 119	Videreføre kartlegging av viktige marine naturtyper, herunder truede og sårbare naturtyper som korallrev og naturtyper og arter på store havdyp.	2) Prioritere kartlegging av havbunnen langs eggakanten og i andre områder der det med stor sannsynlighet kan forventes å finne forekomster av koraller eller andre sårbare bunnlevende organismer eller naturtyper.			Mdir, HI, OD	Pågår	I tillegg til Barentshavet, Norskerenna og kysten i Midt- og Nord-Norge er dyphavet i Norskehavet, Midtatlantisk rygg inkludert i Mareanokartleggingen.	Øker kunnskapen om sårbar natur og generell miljøtilstand (dyp, geologi, miljøkjemi, arter, naturtyper, trålspor, søppel, mikroplast). Kunnskapen kan blant annet benyttes inn i arbeidet med marin verneplan, fiskerireguleringer og petroleumssaker. Status for kartleggingen finnes på mareano.no/kart.
			54) Ta i bruk Artsdatabankens type- og beskrivelsessystem, Natur i Norge, i kartlegging av marine naturtyper.		Mdir, HI	Pågår	Artsdatabankens type- og beskrivelsessystem Natur i Norge blir benyttet i foreslåtte SVO-beskrivelser.	For tidlig å evaluere foreløpig.

2.5 Internasjonalt havsamarbeid

Det er 14 tiltak i den siste stortingsmeldingen som handler i om internasjonalt havsamarbeid. I tillegg er det elleve tiltak fra tidligere meldinger som er identisk tematisk og kan grupperes under samme overskrift. Tre av tiltakene er ikke relevant for etatene i Faglig forum.

I likhet med tiltakene i Hav og klima-kategorien er det ofte langsiktige samarbeidsaktiviteter og utarbeiding av internasjonale avtaler som ligger som basis, og konkrete handlinger eller kontaktmøter "kommer og går" over tid. Det er igangsatt aktivitet knyttet til alle tiltakene.

Eksempler på tiltak:

- Videreføre havmiljøsamarbeidet i OSPAR hvor Norge bidrar gjennom deltakelse i komitéer og ekspertgrupper.
- Gjennomføre utredning under Arktisk råd om fremtidige økologiske effekter av klimaendringer på marint miljø i Arktis.
- Bidra til å styrke fiskerisamarbeidet om forvaltningstiltak i den nordøstatlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC). Tiltaket er et eksempel på en sak som ikke egentlig avsluttes, men som kommer opp igjen når ny kunnskap tilsier det. Når ny kunnskap kommer så endres reglene, det vil si regler om hvor fisket er tillatt. Det som er avsluttet nå er en gjennomgang av de delene av regelverket som gir rammene for arbeidet.

Tabell 2.5 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak om internasjonalt havsamarbeid, [kap 9.5 i Meld. St. 20 \(2019-2020\)](#)

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019-2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010-2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016-2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012-2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
121	Fortsatt fremme helhetlig og økosystembasert havforvaltning i internasjonalt havsamarbeid.				Mdir, Fdir, HI, NP	Pågår	Gjennom forskning, publisering og internasjonalt samarbeid, både innen forskning og forvaltning. Det pågår bl.a. gjennom landsamarbeid (India) og Hav for utvikling.	Flere internasjonale mål, krav og tilstandsvurderinger er førende for norsk marin ressursforvaltning.
122	Være en pådriver for at kunnskap om hvordan klimaendringer sammen med andre faktorer påvirker havet, legges til grunn for arbeidet i relevante internasjonale fora og avtaler.				Mdir, Fdir, HI, NP	Pågår	Gjennom forskning, publisering og internasjonalt samarbeid, både innen forskning og forvaltning.	Flere internasjonale mål, krav og tilstandsvurderinger er førende for norsk marin økosystem- og ressursforskning.
123	Arbeide internasjonalt for bærekraftig forvaltning og restaurering av eksisterende karbonlagre i marine økosystemer som mangrover, sjøgressenger og tareskog.				Mdir, Fdir, HI	Pågår	En rekke små og middelsskala forskningsprosjekt på karbonlagring og blå skog. NMR-prosjekt "Nordic Blue Carbon" ferdig i 2021, presentert på COP26 på den nordiske paviljongen. Restaurering av marine karbonlagre som tareskog er en del av strategien til OSPAR frem mot 2030.	For tidlig til å kunne vurderes, foreløpig.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
124	Arbeide for en ny helhetlig global avtale mot marin forurensning og mikroplast med mål om å stanse tilførsler fra alle sjøbaserte og landbaserte kilder.		51) Styrke Norges innsats i det internasjonale og regionale miljøsam arbeidet mot marin forurensning og mikroplast i havet, særlig gjennom samarbeidet under FN-systemet, OSPAR, Nordisk ministerråd, NEAFC, PAME og påvirkning ovenfor EU.		Mdir	Pågår	Vedtak om at det skal lages en ny global avtale mot plastforurensning i FNs miljøforsamling mars 2022.	
125	Videreføre støtten til utviklingslandenes arbeid med å bekjempe marin forurensning og plast i havet.					Ikke FF		
126	Gjennom deltaelse i internasjonal forsknings-samarbeid, bidra til å styrke kunnskapen om globale kilder til og effekter av marin forurensning og mikroplast i havet.		50) Bidra til et styrket internasjonalt forsknings- og kunnskaps-samarbeid om mikroplast i havmiljøet, blant annet for utvikling av standardiserte definisjoner, målemetoder og indikatorer.		HI	Pågår	Norske forskningsinstitutt har deltatt i AMAPs ekspertgruppe om plast og mikroplast og bidratt til å beskrive status og anbefalinger for hvordan vi kan få bedre standardiserte og harmoniserte målemetoder på dette relativt nye fagfeltet. Denne ekspertgruppen har også bidratt med råd om hvordan fremtidig overvåking av plast og mikroplast i det arktiske området bør utføres. Flere norske institutt har også deltatt i internasjonalt forskningssamarbeid gjennom EU JPI-Ocean prosjektet og prosjekt finansiert gjennom Nordisk råd der økt kunnskap om kilder til og effekter av marin forurensning og mikroplast er viktige målsetninger.	

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
127	Videreføre havmiljøsamarbeidet i OSPAR for å sikre en god miljøtilstand i norske havområder og hele det nordøstlige Atlanterhavet.		62) Videreføre havmiljøsamarbeidet i OSPAR.	64) Videreføre og styrke samarbeidet innenfor eksisterende internasjonale fora for å oppnå og sikre en god miljøtilstand i Nordsjøen og Skagerrak.	Mdir	Pågår	Norge bidrar i havmiljøsamarbeidet i OSPAR gjennom deltakelse i komiteer og ekspertgrupper.	
128	Bidra til å styrke fiskerisamarbeidet om forvaltningstiltak i NEAFC, herunder om beskyttelse av sårbare områder for fiskeriaktivitet.		63) Bidra til å styrke fiskerisamarbeidet om forvaltningstiltak i NEAFC, herunder om beskyttelse av sårbare områder for fiskeriaktivitet.		Fdir	Gjennomført	Regelverket i NEAFC er gjennomgått og revidert, men dette er eksempel på et tiltak som egentlig ikke avsluttes, men som kommer opp igjen når ny kunnskap tilsier det. NEAFC har som eksempel en stående request til ICES som besvares hvert år. Og når ny kunnskap kommer så endres reglene, det vil si regler om hvor fisket er tillatt. Det som er avsluttet nå er en gjennomgang av de delene av regelverket som gir rammene for arbeidet.	For tidlig å vurdere effekt foreløpig.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
129	Fremme sjømatens rolle i global matsikkerhet og ernæring, blant annet gjennom det globale handlingsnettverket under FNs ernæringstiår.				HI	Pågår	Siden oppstart i 2017 har det vært gjennomført en rekke fysiske og digitale møter i det globale handlingsnettverket for å fremme oppmerksomhet om akvatisk mat sin rolle innen matsikkerhet og ernæring. Handlingsnettverket deler kunnskap for å skape handling som ivaretar de ulike elementene i matsikkerhet i hele verdikjeden, fra sunne hav til sunn befolkning. «EAF Nansen Programmet» tar prøver av sjømat fra områder rundt Afrika og Bengalbukta (siden 2017), og «SmallFishFood» tar prøver av soltørket og røkt fisk som spises hel fra markeder i Ghana og Kenya. Prøvene fra "Nansen-programmet" og "SmallFishFood" analyseres for næringsstoffer og kontaminanter på HI, og resultatene publiseres fortløpende i samarbeid med lokale forskere som åpent tilgjengelige artikler (open access).	Det globale handlingsnettverket har bidratt og bidrar til økt oppmerksomhet i en rekke prosesser både nasjonalt og globalt, og har skapt dialog på tvers av sektorer og fagmiljøer. Det er også utviklet nettressurser som bidrar til kunnskapsdeling gjennom nettverket. For mer informasjon, se https://nettsteder.regjeringen.no/food-fromtheocean/ . "Nansenprogrammet" og "Small-FishFood" har bidratt med ny kunnskap om næringsinnhold og kontaminanter i fersk og prosessert sjømat fra områder med lite/ingen data fra før. Spesielt data på mikronæringsstoff som vitaminer, fett-syrer og jod er viktig bidrag til kunnskapsgrunnlaget og bidrar til å synliggjøre sjømat som en sentral matvaregruppe for å nå bærekraftsmål 2 og 3.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
130	Styrke hav-samarbeidet under Nordisk ministerråd og Arktisk råd og videreføre hav-miljøsamarbeidet med Russland.	62) Samarbeide med Russland om å etablere grunnlaget for et helhetlig norsk-russisk miljøovervåkingsprogram for Barentshavet, spesielt med tanke på å bidra til utformingen av en russisk forvaltningsplan for russisk del av Barentshavet.	64) Styrke det nordiske hav-miljøsamarbeidet.		Mdir, NP	Pågår	KLD leder ny nordisk styringsgruppe for havforvaltning og klima. Satsning som pågår frem til 2024.	
131	Ta initiativ til en utredning under Arktisk råd om fremtidige økologiske effekter av klimaendringer på det marine miljøet i Arktis.				Mdir, NP	Pågår	Norge er co-lead for et felles prosjekt mellom AMAP og CAFF, som skal se på klimaendring og økosystemeffekter. Fremtidige økologiske effekter knyttet til det marine miljø vil være en del av dette prosjektet.	Prosjektet vil bidra til å øke kunnskapen på et område som blant annet IPCCs spesialrapport for hav og kryosfære har påpekt. Prosjektet vil bidra til at norsk kompetanse på dette området synliggjøres internasjonalt.
132	Legge til rette for norsk deltakelse i FNs internasjonale tiår for havforskning for bærekraftig utvikling, og innenfor prioriteringen hav i EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon.					Ikke FF		

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
133	Gjennom etablering av kunnskapsprogrammet Hav for utvikling, bistå utviklingsland med å etablere og etterleve rammeverk for helhetlig og bærekraftig havforvaltning, og gjennom dette bidra til økt matsikkerhet, bærekraftig verdiskaping og sysselsetting i en inkluderende havøkonomi.					Pågår	Etater i Faglig forum bidrar i etablering av Hav for utvikling.	
134	Bidra med kapasitetsutvikling i mottakerland for å fremme bedre forståelse for og implementering av Havrettskonvensjonen som grunnlag for beskyttelse og bærekraftig bruk av marine ressurser.					Ikke FF		

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
				46) Bidra internasjonalt til å sikre at den samlede høstingen av ressursene i Nordsjøen blir bærekraftig.	Fdir	Pågår	Dette er en del av fiskeriforvaltningens regulære oppgaver, og den skjer i et samarbeid med de av nabolandene og EU som er relevante som kyststater til den bestanden det er snakk om.	
				47) Følge opp den nye avtalen med EU om utkastforbud i Skagerrak i nær kontakt med EU.	Fdir	Pågår	Følge opp EUs implementering av utkastforbudet i 2019.	
				48) Generelt styrke samarbeidet med EU for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene i Nordsjøen og Skagerrak. I dette ligger en spesiell oppmerksomhet på å redusere/eliminere utkast av fisk og videreutvikling av forvaltningsstrategier innen fiskerisektoren i tråd med føre-var-prinsippet.	Fdir	Pågår	Dette overlapper fullt ut med tiltaket over om utkast samt de andre tiltakene om forvaltning av bestandene i Nordsjøen som er gjennomgått ovenfor.	

2.6 Videreutvikling av forvaltningsplansystemet

Det er fem tiltak i den siste stortingsmeldingen knyttet til videreutvikling av forvaltningsplansystemet. I tillegg er det fire tiltak fra tidligere meldinger som er like tematisk og kan grupperes under samme overskrift. Disse tiltakene sier for eksempel noe om frekvens på nye meldinger til Stortinget om forvaltningsplaner og oppdatering av mandater til Faglig forum og Over-

våkingsgruppen. Dette er i hovedsak tiltak som etatene i Faglig forum ikke har ansvar for.

Det er igangsatt aktivitet knyttet til tiltakene å fortsette arbeidet med å utvikle nettbasert formidling knyttet til forvaltningsplanene og tilrettelegge datasett og informasjon for bruk i arealverktøyet. Foreløpig er ingen av disse tiltakene gjennomført, men de skal bidra til effektivisering av arbeidet i Faglig forum og til å tilgjengeliggjøre informasjon på en bedre måte.

Tabell 2.6 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak for videreutvikling av forvaltningsplanssystemet, kap 9.6 i Meld. St. 20 (2019–2020)

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
135	Legge frem en ny melding til Stortinget om helhetlige forvaltningsplaner for havområdene hvert fjerde år.					Ikke FF		
136	Gjennomgå mandatene til Faglig forum og Overvåkingsgruppen for blant annet å sikre faglighet og effektiv ressursbruk.					Ikke FF		
137	Fortsette arbeidet med å utvikle nettbasert formidling av informasjon og kunnskap knyttet til forvaltningsplanene for havområdene.	63) Formidle forvaltningsplanarbeidet blant annet på nettstedet www.miljostatus.no	59) Fortsette arbeidet med å utvikle nettbasert formidling av informasjon og kunnskap knyttet til forvaltningsplanene for havområdene.		Mdir	Pågår	I tillegg til å presentere informasjon knyttet til faggrunnlaget for forvaltningsplanene på miljostatus.no og havforum.no og i Arealverket, arbeides det med bedre tilrettelegging av faggrunnlaget på nett.	Informasjon blir mer tilgjengelig også for interessenter. Dette gir en bedre åpenhet.

Tiltaksnr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
138	Sørge for at etater som er dataeiere tilrettelegger datasett og informasjon for bruk i arealverktøyet for forvaltningsplanene.		18) Videreutvikle arealverktøyet for havområdene under forvaltningsplanene.	6) Utvikle et arealverktøy for fremstilling og sammenstilling av kartbaserte data for oppdatering av forvaltningsplanene og formidling av disse, i et nært samarbeid mellom Faglig forum og BarentsWatch.	KV	Pågår		
139	Bidra til bedre dialog mellom regionalt og nasjonalt nivå ved å benytte Havdialogforumet mellom regjeringen, fylkeskommunene, Sametinget og representanter for kystkommuner i arbeidet med forvaltningsplanene. Andre aktører inviteres inn på møtene i Havdialogforum ved behov.					Ikke FF		

2.7 Tiltak i tidligere forvaltningsplaner som ikke passer under overskrifter fra Meld.St. 20 (2019-2020)

Tabellen under gir en gjennomgang av fire tiltak i eldre forvaltningsplaner som er vurdert å ikke passe under overskrifter fra den siste meldingen (Meld.St. 20 (2019-2020)). Tre av tiltakene pågår, mens det siste tiltaket som nevnes er gjennomført.

Tabell 2.7 Status for gjennomføring og vurdering av effekt av tiltak i tidligere forvaltningsplaner som ikke passer under overskrifter fra Meld.St. 20 (2019–2020).

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
			58) Øke kunnskapen om samfunnsmessige og samfunnsøkonomiske problemstillinger knyttet til havmiljøforvaltning.			Pågår	Videre arbeid med økosystemtjenester og verdiskaping pågår i forbindelse med utarbeiding av faggrunnlaget. Det ble i 2021 startet et arbeid med havregnskap.	
				18) Følge opp relevante tiltak i vannforvaltningsplanene etter vannforskriften for å redusere miljøproblemer som følger av belastning på kyst- og havmiljøet fra nasjonale utslipp av miljøgifter, næringssalter og partikler.	Mdir	Pågår	Oppfølgingen av tiltak i vannforvaltningsplanene gjelder alle relevante sektormyndigheter, herunder kommuner og Statsforvalteren m.fl. Tiltakene skal være operative senest tre år etter at tiltaksprogrammet er fastsatt – innen utgangen av 2024 (§ 25). Vann-Nett er nå oppdatert i tråd med godkjenningen, og det foreligger en endringslogg for alle endringer som er gjennomført. Dette gir en oversikt over hvilke vannforekomster som har fått endringer ifm. departementets godkjenning. Departementet vil snarlig sende ut et eget skriv til vannregionene med oppdrag om å endre vannforvaltningsplanene slik at de er i tråd med regionalt vedtak og sentral godkjenning. Hensikten med endringen er at det skal gå klart frem hva som er endelig og godkjent versjon.	Effekt vil være veldig varierende avhengig av det enkelte tiltaket. Noen tiltak vil kunne ha relativt rask effekt mens det for andre vil ta lang tid før man ser noen effekt. Fleste tiltak gjennomføres i ferskvann som videre også vil ha effekt i kystvann ved redusert tilførsel av miljøgifter, næringssalter og partikler.

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
				19) Videreføre opprydding av forurensede sedimenter i fjorder og havner.		Pågår	Det er påvist uakseptabel forurensning i sjøbunnen av prioriterte miljøgifter i en rekke kyst- og fjordområder. Det er et mål at de verste områdene skal ryddes opp slik at helse- og miljøfarlige kjemikalier skal tas ut av sirkulasjon og bort fra økosystemet. Det skal ryddes opp slik at sjøbunnen ikke skal medføre uakseptabel risiko for alvorlige forurensningsproblemer for planer, dyr og mennesker. Det jobbes derfor kontinuerlig med en rekke prioriterte områder som er angitt i Handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn og dessuten ryddet opp i noen andre områder med behov for tiltak. Hittil er det ryddet opp i 50 prosent av de 17 områdene som er angitt i handlingsplanen. Tiltakene har ført til at ca. 260 tonn bly, 25 tonn PAH, 3 tonn kadmium, 4 tonn kvikksølv, 1,9 tonn TBT og en mindre andel PCB er tatt ut av biologisk sirkulasjon. I 2023 pågår det opprydding i Hammerfest havn og i Store Lungegårdsvann i Bergen. Handlingsplanen omfatter også ca. 100 skipsverftslokaliteter. Her pågår utredninger, tiltaksvurderinger og tiltak der det er behov for det. Se også Miljøindikator 4.1.2.	Etterovervåking av oppryddingsområdene viser gode effekter på reetablering av dyre- og plantelivet på ny ren sjøbunn. Tildekkingsmassene blir hovedsakelig liggende på sjøbunnen der de ble lagt ut. I små områder der etterovervåkingen viser at tildekkingsmassene er blitt virvlet opp av skipsaktivitet, blir supplerende tildekking med egnede masser utført. Det jobbes kontinuerlig med å redusere tilførsler fra land. Etterovervåking pågår vanligvis i minst ti år etter at tiltak er gjennomført. Når oppryddingen samkjøres med andre planlagte prosjekter f. eks. utbygging av havn, vei eller farledsmudring, slik tilfelle er både i Hammerfest og i Store Lungegårdsvann i Bergen, oppnås det betydelige synergieffekter.
Forts. neste side								

Tiltak nr	Meld. St. 20 (2019–2020)	Barentshavet, Meld. St. 10 (2010–2011)	Norskehavet, Meld. St. 35 (2016–2017)	Nordsjøen og Skagerrak, Meld. St. 37 (2012–2013)	Ansvar	Status	Gjennomføring	Vurdering av effekt av tiltak
								Renere havneområder legger også godt til rette for at sjøkanten sentralt i byer og tettsteder bedre tas i bruk av befolkningen i form av rekreasjonsområder og tilgang til sjøen. Tilrettelegging for byutvikling av områdene kan gi en stor positiv gevinst for befolkningen, kommuner og private aktører.
				60) Vurder iverksetting av pilotprosjekter for å skaffe erfaringsbasert kunnskap som grunnlag for bedre forvaltning og forbedring av miljøtilstanden, samt hvilke økonomiske verdier og potensial en bedre miljøtilstand kan utløse.		Gjennomført		

Referanser

Faglig forum, 2023: Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder - Hovedrapport

Faglig forum, 2022: Vurdering av måloppnåelse. Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder

